Celotna plačana v gotovini.

Leto LXXIII., št. 118 Ljubljana, ponedeljek 27. maja 1940 Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Kneflјeva ulica št. 5 Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Anglija se pripravlja na odločno obrambo

V Angliji resno računajo z možnostjo, da bodo Nemci poskusili napasti tudi Anglijo, in so izdali obsežne varnostne ukrepe

London, 27. maja. br. (Reuter) **Po informacijah, ki so jih zbrali na merodajnem mestu, kaže vse na to, da nameirava Nemčija že v kratkem izvesti silovit napad na Anglijo. Temu cilju služijo ne samo operacije nemške vojske v Belgiji in severni Franciji, marveč tudi priprave na Norveškem, Danskem in Nizozemskem. Tod zbirajo Nemci številne čete in imajo pripravljeno že celo brodovje transportnih ladij, s katerimi nameravajo prepeljati nemške čete in jih izkrcati na angleški obali. Pred tem nameravajo izvesti silovit letalski napad na vso Anglijo ter enako, kakor v Belgiji in na Nizozemskem, izkrcati veliko število padalcev, ki naj s primerno akcijo povzročijo zmedo v angleškem zaledju in s tem omogočijo uspeh nemškega napada. Spričo tega so angleške oblasti podvzele vse potrebne ukrepe, da se takemu napadu z vsemi sredstvi upre. To je tudi povod za izpremembe v vodstvu angleške vojske. Naloga novega poveljnika domovinske vojske generala Ironsidea je predvsem ta, da pripravi obrambo Anglije. V merodajnih krogih ne prikrivajo, da je položaj zelo resen ter da mora biti prebivalstvo na vse pripravljeno.**

Anglija se pripravlja

Važne spremembe na vodilnih vojaških mestih
Nova organizacija domovinske obrambe

London, 27. maja AA. (Reuter) Uradno poročajo: *Šef generalnega štaba angleške vojske general Ironside je imenovan za glavnega poveljnika državne obrambe, general Deal pa je imenovan za šefa generalnega štaba.*

Imenovanje generala Ironsidea za glavnega poveljnika angleške vojske v domovini in imenovanje generala Deala za njegovega naslednika v položaju šefa generalnega štaba se smatra za dokaz velike važnosti, katero pridaje angleška vlada spopolnitvi državne obrambe z vsemi sredstvi, s katerimi razpolaga Anglija. Angleška vlada si je s tem izbrala vojaka, ki si je stekel izredne zasluge in ki se uvažuje tudi v tujini kot človek, ki je določen za tak položaj. Tudi general Deal, ki je bil pred kratkim imenovan za pomočnika šefa generalnega štaba, je uvaževana vojaška osebnost doma in v tujini. Dobro informirani krogi so izjavili uredniku Reuterjeve agencije, da je vprašanje obrambe Anglije sedaj najvažnejše vprašanje, kateremu se na vseh mestih pripisuje največja važnost. Misel, da bi Anglija sama mogla biti napadena, je bila v zadnjem stoletju tako daleč od stvarnosti, da je moral angleška vlada vso obrambno organizacijo postaviti na nove temelje. Isti krogi pristavljajo, da imenovanje generala Ironsidea za glavnega poveljnika ne pomeni nikakršne kritike dosedanjega dela generala Kirkeja, ki je sedaj razrešen svojih dolžnosti kot glavni poveljnik domovinskih vojnih sil. Stvarno ni bil nihče odstranjen s svojega položaja temveč so bila samo izvršena imenovanja, katera zahteva izredno resen položaj, v katerem je država in ki zahteva izjemne odredbe.

Spremembe v angleških ministrstvih

London, 27. maja. s. (Reuter) **Med višjim uradništvom v angleških ministrstvih je bilo izvršenih nekaj važnih sprememb.** Med drugim je imenovan za pomočnika štaba vojne mornarice poveljnik matične ladije za letala »Ark Royal« kapitan Power.

„Vojna se je začela z največjo resnostjo“

V Angliji resno računajo z nemškim napadom
Delna evakuacija južnih in vzhodnih pokrajin

London, 27. maja. s. (Reuter) **Oblasti so odredile evakuacijo otrok iz ozemlja ob vzhodni in južnovzhodni angleški obali, zlasti v grofijah Suffolk in Kent.**

V zvezi s to odredbo je imel snoči minister za zdravje Malcolm Macdonald govor po radiu. Dejal je, da mora vlada prilagoditi svoje ukrepe za obrambo civilnega prebivalstva splošnemu vojaškemu položaju. V prvih 8 mesecih vojne ni bilo nevarnosti za direktni napad na Anglijo. Po nemškem vpadu na Nizozemsko in v Belgijo ter severno Francijo pa je položaj docela drugačen. **Nemčija je odločena storiti vse, da doseže zmago še to poletje. Poslužila se bo vsakega sredstva, da doseže ta cilj. V to svrho bo nemška vojska hotela predvsem zlomiti moralo civilnega prebivalstva v Angliji, ki dela v zaledju v tovarnah in rudnikih za vojsko. Vojna se je sedaj začela z največjo resnostjo.**

Molitve za zmago v Angliji

Včerajšnja nedelja je bila po vsem imperiju dan molitve za zmago zaveznikov — Poziv Vatikana

London, 27. maja. br. (Reuter) V smislu poziva angleškega vladarja vsem narodom imperija je bil današnji dan v Angliji, dominionih in kolonijah posvečen molitvam za zavezniško zmago. V Westminstrski katedrali v Londonu so se svečane službe božje udeležili poleg angleške vladarske dvojice tudi nizozemska kraljica Viljemina, predsednik vlade minister Churchill ter skoraj vsi člani angleške vlade. V katoliški cerkvi v Londonu je imel kardinal Hinsley zelo značilno pridigo, v kateri je naglasil, da za noben kontinent na svetu sedaj ne more biti več vprašanje, za kaj gre. [illegible] Ni in ne bo miru preden se take razmere ne bodo odpravile. Solze žena in otrok in kri bojevnikov pozivajo ves svet na križarsko vojno za osvoboditev narodov od nasilja.

V zvezi s tem opozarjajo tukajšnji krogi tudi na snočnjo oddajo vatikanskega radia, ki je pozval ves katoliški svet, da bi povzdignil svojo molitev za rešitev pravice in ljubezen božjo, ki naj bi odrešili ves svet. Če bo vse delo človeštva posvečeno tema smotroma, bo zmaga ljudi, ki se bore za ta dva ideala, zagotovljena.

„Človek je močnejši od vsakega stroja“

London, 27. maja. AA. (Reuter.) Canterburyjski nadškof je včeraj v svoji pridigi v westminstrski opatiji rekel med drugim: Naj bo moč stroja, ki jo je nemška vlada pripravljala dolgo vrsto let za svoje ubijalske cilje, še tako velika in celo strahovita, je človek vedno močnejši od vsakega stroja. Dokazalo se bo, da je duh svobodnih ljudi močnejši kakor podrejanje ljudi, ki na ta način postanejo strojni splet.

„Samo uvod v končni obračun z Anglijo“

Nemški komentar o borbah na zapadu

Berlin, 27. maja AA (DNB) Nemške zrakoplovne sile se poslužujejo novih ugodnejših oporišč na morski obali in so v soboto prvič bombardirale številna letališča na vzhodu in jugovzhodu Anglije. Odkar so v poročilih nemške vrhovne komande skupno omenjata imeti Calais in Dover, je bilo pričakovati, da se bo tudi v Angliji začela močnejša akcija. **Borbe, ki se vodijo zadnja dva tedna, so bile sploh samo uvod v obračun z Anglijo.** Nemške zračne sile so bombardirale sedaj ona letališča, s katerih so očividno odhajala angleška bombna letala, ki so v zadnjih nočeh bombardirala zapadno Nemčijo. **Jasno je, da ti napadi nemških zračnih sil na angleška letališča niso zadnji.**

Tudi na evropskem kontinentu so Angleži pretrpeli že hude udarce, pa jih bodo še pretrpeli, ker se jim ni posrečilo, prepeljati čez Kanal angleške ekspedicijske čete, katere bi se morale boriti v obkoljenem obroču, katerega sedaj koncentrično napadajo na vsej črti Nemci v jugozapadni Belgiji in v pokrajini Artois.

Dejstvo, da nemške čete neprestano napredujejo in da se neprestano bijejo tako hude borbe, dokazuje, da preskrba nemških čet z municijo in bencinom funkcionira točno po načrtu, ki je bil pripravljen z največjo pazljivostjo.

Nemške priprave

Koncentracija čet in prevoznega brodovja

Berlin, 26. maja. z. (Neue Zürcher Zeitung). **V berlinskih krogih poudarjajo v komentarjih k poročilom nemškega vrhovnega poveljstva, da so zadnji letalski napadi na angleško obalo in v notranjosti Anglije priprava za splošno akcijo, ki bo sledila morda že v par dneh. Vse priprave za generalni napad na Anglijo so že v teku. Nemčija je odločena prehiteti Anglijo in Francijo ter jima zadati odločilni udar prej, predno jima pride na pomoč Amerika.**

Curih, 26. maja. z. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Stockholma, da prevladuje v vseh tamošnjih krogih vtis, da se Nemci z vso resnostjo pripravljajo na generalni napad na Anglijo. Zadnje dni koncentrirajo močne čete na zapadni in južnozapadni obali Norveške ter na Danskem. Prav tako se zbira v tamošnjih vodah veliko nemško prevozno brodovje, pripravljeno, da vkrca čete in jih po temeljiti letalski pripravi prepelje na angleško obalo. Tudi inspekcija admirala Rõderja je v zvezi s temi pripravami. Splošno računajo s tem, da bodo Nemci pospešili svoj napad na Anglijo in ga izvršili morda še prej, predno bo odločena borba v severni Franciji in Belgiji.

Položaj na bojiščih nespremenjen

Nemci še nadalje srdito napadajo, zavezniki pa uporno branijo svoje postojanke, ki so jih ponekod še izboljšali

Pariz, 27. maja br. (Havas) Položaj na fronti se v zadnjih dveh dneh ni bistveno spremenil. Na področju med Valenciennesom, Cambraiem in Arrasom se ljute borbe nenehoma nadaljujejo, vendar so v primeru z boji prejšnjih dni nekoliko popustile. Pri Contrayu in južno od tega mesteca pa so se razvnele nove borbe, ki so trajale včeraj ves dan z nezmanjšano jakostjo. Francoske čete so odbile vrsto sovražnih napadov in so mestoma prešle celo v protinapad. Severozapadno od Arrasa je sovražni pritisk nekoliko popustil. Na obali Kanala se nadaljujejo srdite borbe z nemškimi motoriziranimi oddelki. V Boulogneu so se še davi francoski oddelki odločno branili. Vzhodno od Amiensa, kjer je nemška vojska v borbi nekoliko kompaktnejša, so francoske čete dosegle nekaj pomembnejših uspehov.

Zavezniška poročila

Pariz, 27. maja. s. (Havas). **Sovražni pritisk je sedaj osredotočen predvsem na zavezniške armade na severu in sicer tako z južne, kakor tudi z vzhodne strani. Najhujši so trenutno boji na vzhodu ob reki Lys in ob gornji Šeldi. Sovražnik je poslal v boj zelo močne oddelke zlasti pri Courtraiu. Toda sovražni napadi, ki so trajali včeraj ves dan, so bili tu proti večeru zaustavljeni in odbiti.**

V zapadnem delu bojišča, na liniji Cambrai — Bapaume — Boulogne ni sovražnik podvzel nobene večje akcije. Glavno prizadevanje nemške vojske je osredotočeno tu na pošiljanje velikih novih ojačenj skozi vrzel pri Bapaumeu proti morju. Ob Kanalu je položaj v glavnem nespremenjen. Sovražnik operira tu predvsem z oklopnimi edinicami. Calais in Dunkerque sta še v zavezniških rokah.

Nasprotno pa je v akciji v vrzeli pri Bapaumeu predvsem nemška pehota, zlasti pri Arrasu in vzhodno od tod.

Na jugu so borbe bolj lokalnega značaja. Francoska vojska nadaljuje z očiščevalnimi operacijami. Nemške čete so bile pregnane z nekaj točk na levem bregu Somme in Aisne, kamor jim je uspelo prodreti. Sedaj so francoske čete celo na več mestih prodrle na desni breg in si utrdile tam močna oporišča. V ozemlju med Sommo in Meuso so še vedno hudi boji. V Argonskem lesu je francosko topništvo prizadelo velike izgube sovražnim oklopnim edinicam.

Pri Sedanu se je popolnoma ponesrečil sovražni poizkus prekoračiti reko Chiers.

Zavezniško letalstvo nadaljuje tako na fronti, kakor tudi v nemškem zaledju brez prestanka z uspešnimi operacijami.

Angleško vojno poročilo

London, 27. maja. AA. (Reuter) Glavni stan angleške vojske poroča: Včeraj ni bilo resnih napadov na fronti, ki jo držijo angleške čete. Sovražnik je začel hud napad na belgijske čete, ki se borijo levo od nas ter so bile angleške in francoske čete poslane na pomoč belgijskim četam. Mesta v ozadju so bila bombardirana s težkimi bombami. Dogodki v ozadju nikakor niso neugodno vplivali na hrabrost in odporni duh angleških čet. Včeraj je en angleški tank uničil sedem sovražnih oklopnih avtomobilov.

Belgijsko vojno poročilo

London, 27. maja. s. (Reuter) Vrhovno poveljstvo belgijske vojske je izdalo sinoči naslednje vojno poročilo:

Kljub mnogim hudim bojem v zadnjih tednih in kljub težkim bogojem, pod katerimi je bil izveden umik belgijske vojske, je belgijska vojska ostala močna in njena morala ohranjena. Sedaj stoji belgijska vojska na levem krilu zavezniških armad in nudi odpor sovražnim vojskam, ki hočejo prodreti proti morskim ožinam pri Dovru. Belgijska vojska je dosegla v bojih več uspehov in je samo včeraj ujela 500 nemških vojakov.

Dnevno so nad belgijskimi postojankami sestreljena nemška letala. Od izbruha vojne dalje je bilo od belgijskih lovskih letal in protiletalskih topov sestreljenih že 255 nemških letal.

Sestanek Reynauda s Churchillom

London, 27. maja. s. (Reuter.) Francoski ministrski predsednik Reynaud, ki se je včeraj nekaj ur mudil v Londonu, se je že zvečer vrnil v Pariz. V Londonu se je posvetoval Reynaud z ministrskim predsednikom Churchillom in člani angleškega vojnega kabineta.

Belgijski ministri v Londonu

London, 27. maja. s. (Reuter.) Včeraj so dospeli v London belgijski ministrski predsednik Pierlot, zunanji minister Spaak, vojni minister Denis in notranji minister. Že od prej se mudi v Londonu belgijski finančni minister. Pierlot in Spaak sta imela včeraj posvetovanja z angleškim zunanjem ministrom lordom Halifaxom.

Calais se še brani

London, 27. maja br. (Reuter) *Glede na nemške vesti, da so nemške čete zavzele Calais, izjavljajo v londonskih merodajnih krogov, da so te vesti popolnoma izmišljene. Calais je še vedno v zavezniških rokah. Tu se angleške in francoske čete ramo ob rami bore in so bili doslej vsi napadi sovražnika odbiti.*

Angleški rušilec potopljen

London, 27. maja s (Reuter) Angleška admiraliteta javlja, da je bil zaradi sovražne akcije v bližini francoske obale v Kanalu potopljen angleški rušilec »Wessex«. 6 članov posadke je pri tem izgubilo življenje. To je 14. rušilec, ki ga je angleška vojna mornarica izgubila v sedanji vojni. Ob izbruhu vojne je razpolagala angleška mornarica s 179 rušilci. Med tem pa je bilo zgrajenih že več novih rušilcev.

Churchill jutri ne bo poročal o položaju

London, 27. maja. AA. (Reuter.) Po mnenju parlamentarnega dopisnika Reuterjeve agencije za sedaj ni verjetno, da bi ministrski predsednik Churchill mogel v torek, ko se sestane poslanska zbornica, podati poročilo o vojnem položaju. Odločitev Churchilla bo zelo odvisna od položaja v francoski Flandriji. Pričakuje pa se, da bo Churchill podal izjavo, čim bodo prilike to dovolile. V torek bo v poslanski zbornici govor o delu ministrstva za informacije. Duff Cooper se bo tedaj prvič pojavil v poslanski zbornici v svojstvu ministra za informacije. Ta teden bo poslanska zbornica nadaljevala proračunsko razpravo.

Nemško poročilo

Berlin, 27. maja. AA. (DNB) O bojih, ki divjajo na belgijskem ozemlju in katerih se udeležujejo angleške čete, so pristojni vojaški krogi dali nemškemu poročevalskemu uradu sledeče podatke:

Velik del angleške ekspedicijske armade se udeležuje bojev v Flandriji in v Artoisu. Angleži se na tem odseku ogorčeno bore v glavnem iz razloga, ker vedo, da jim preti nevarnost, da bi bili popolnoma odrezani. Na vsem tem področju je preskrba s hrano in municijo zelo otežkočena in bodo tudi življenjski pogoji ne samo za vojaštvo, pač pa tudi za civilno prebivalstvo postali čedalje težji. Prodiranje nemških čet se nadaljuje kljub žilavemu sovražnikovemu odporu. V Flandriji gre nemški napad čez reko Lys proti severozahodu. Na področju Artoisa sta v nemških rokah Lens in Bethune. Med tema dvema mestoma so divjali prav tako ogorčeni boji tudi za časa svetovne vojne. Zdaj so tu nemške čete izvedle napad v obliki klina, katerega vrh je dosegel La Bassee ter je na ta način prostor med nemško bojno črto na jugozahodu in severovzhodu zmanjšan za 30 km. Na tem prostoru so v glavnem francoske oklopne divizije.

Ponovno nemško svarilo nevtralcem

Berlin, 27. maja. AA. (DNB.) S pristojnega mesta poročajo, da so sedanje opozoritve in opomini s strani Nemčije nevtralcem, naj ne pustijo, da bi njihove ladje plule v sovražnih konvojih, še niso imeli uspeha. Nevtralne ladje se še vedno poslužujejo sovražnih konvojev. Če pa kakšna nevtralna ladja plove v sovražnem konvoju, pomeni to čin, ki ne ustreza nevtralnosti. Na ta način se nevtralne ladje izpostavljajo nevarnostim, na katerih se je že večkrat opozarjalo. Z nemške strani se ponovno opozarja na to, da je za nevtralne ladje nevarno, če plovejo v angleških konvojih.

Zavezniške priprave na Bližnjem vzhodu

Egiptska in zavezniška armada v strogi pripravljenosti - Varnostni ukrepi ob libijski meji

London, 27. maja. s. (Reuter). **Posebni poročevalec angleške radijske družbe v Egiptu javlja v reportaži iz Kaira, da sta sedaj glavna zavezniška in egiptska vojska, ki sta bili doslej nameščeni v okolici Kaira, odšli na zapadno mejo Egipta ob italijanski Libiji. Vojaštvo se nahaja v taboriščih pod šotori v puščavi. Oddelki so sestavljeni iz pehote, motoriziranih čet kakor tudi iz tankov in letal. Poročevalec pravi, da je vsa egiptska vojska v popolni pripravljenosti, enako pa tudi zavezniška vojska v Palestini, Siriji in v vsej vzhodni Afriki. Vojaška guvernerja v Kairu in Aleksandriji sta po radiu pozvala prebivalstvo, naj odda vse orožje. Povsod po Egiptu so bili osnovani posebni oboroženi prostovoljski oddelki, ki imajo nalogo, da pazijo na sovražne padalce. Ti oddelki so še sedaj povsod v pripravljenosti.**

Kairo, 27. maja. s. (Reuter) Od včeraj dalje je za ves Egipt odrejena [illegible] ki ostane v veljavi za nedoločen čas.

Ljubljanski velesejem

1. — 10. jun. 1940

47. razstavna prireditev.

Bogato založen velesejem.

600 razstavljalcev domačih in inozemskih.

Posebne razstave: Pohištvo, Avtomobili, Zaščita pred napadi iz zraka, Naša vsakdanja hrana, Zobna tehnika, Moda, Turizem.

Polovična voznina na železnici in parnikih.

Na postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—.

„Amerika mora braniti ne samo sebe, nego ves človeški rod"

Resen opomin Roosevelta ameriški javnosti — Položaj se lahko spremeni tako, da mora Amerika do skrajnosti pospešiti svojo oborožitev — Amerika se mora zavarovati proti peti koloni

Washigton, 27. maja. AA. (Reuter). Predsednik Roosevelt je imel včeraj govor, ki so ga prenašale vse radijske postaje USA. Govoril je pol ure o potrebah državne obrambe ter o sredstvih, s katerimi bi bilo tem potrebam možno zadostiti, končno pa tudi o vprašanjih, ki neposredno zanimajo bodočnost USA.

V svojem govoru, ki ga smatrajo za neko vrsto dopolnilo ali ilustracijo poslanice o oboroževanju, ki jo je Roosevelt poslal kongresu, je **nastopil proti slepim in gluhim, ki naivno verujejo, da so Zedinjene ameriške države materialno izolirane od evropskega spopada, kakor tudi proti tistim, ki iz strankarstva napadajo zunanjo politiko vlade. Roosevelt je dejal, da ne deli iluzije s takšnimi ljudmi, prav tako pa tudi ne deli strahu s tistimi, ki jih je zgrabila panika in ne verujejo več v ameriško vojsko. Izjavil je, da so USA ganila** skoro neverjetna poročila o vsem, **kar se v tem trenutku dogaja, in kar se** je dogajalo s civilnim prebivalstvom Norveške, Holandije, Belgije, Luksemburga in Francije. **Roosevelt naslavlja energičen poziv na prebivalstvo, naj »v imenu človeške skupnosti« priskoči na pomoč Rdečemu križu. Končno je poudaril, da sta ameriška vojska in mornarica odlično preskrbljeni z vsem potrebnim in tudi dobro izurjeni.**

Roosevelt je govoril nato o kapaciteti proizvodnje in dejal, da se ta kapaciteta neprestano povečava. Priznal pa je, da ta kapaciteta še vedno ni v skladu z resničnimi potrebami, toda nov program o oborožitvi določa kapaciteto proizvodnje 50.000 vojaških letal na leto. Glede ameriške vojne mornarice je Roosevelt dejal, da je danes znatno močnejša v pogledu izvajanja napadov, kakor pa je bila za časa svetovne vojne.

Položaj na svetu se more spremeniti tako, da bo potrebno, da se pospeši izvedba našega programa. Če se to zgodi, sem prepričan, da bo kongres podpiral šefa izvršne oblasti tako, da ne bom niti trenutek okleval, da v danem trenutku zahtevam dopolnilne kredite, v kolikor bi bili ti potrebni.

Roosevelt je dalje izrazil popolno zaupanje v ameriške industrijce, ki proizvajajo vojni material na splošno. Pripomnil je, da je vlada pripravljena dati industrijalcem potrebne nove kredite, da bi mogli razširiti svoje tovarne in zaposliti nove tisoče delavcev.

Predsednik USA je slednjič nastopil tudi proti subverzivnim pokretom, t. j. proti »peti koloni«, ter dejal, da je treba z vohuni, saboterji in izdajalci postopati kar najstrože. Oblasti posvečajo posebno pozornost propagandi, ki ima namen zanašati razdor in slabost med Američane, kakor se je to pokazalo tudi pri drugih narodih, predvsem na evropski celini. Pri nas ta propaganda ne sme zasejati razdora in mi se bomo borili z vsemi silami proti njej. V trenutku, ko je ves svet skupno z ameriško celino ogrožen od razdiralnih sil, so Američani trdno odločeni, da zgrade svojo oboroženo obrambo. Mi se branimo in gradimo obrambni zid, toda ne samo za Američane, pač pa za ves človeški rod. Naša naloga je vzvišena in plemenita. Ponoči in podnevi prosim Boga za mir v tem ponorelem svetu. Vem, da se tudi vi vsi pridružujete tem mojim molitvam. V ljubezni do človeškega rodu bomo skupno prosili Boga, naj zaceli rane in ublaži človeško srce — je končal svoj govor Roosevelt.

New York, 27. maja. AA. (Reuter.) Prevladuje prepričanje, da je Roosevelt s svojim snočnjim govorom po radiu imel pred očmi ne samo enega, pač pa več ciljev. **Predvsem je hotel resno posvariti izolacioniste.** Njegovo poudarjanje o potrebi oboroženе sile Zedinjenih ameriških držav je imelo, kakor verujejo, namen pomiriti ameriško javnost, ki je zaskrbljena in jo navdaja celo neka panika zaradi raznih propagandističnih trditev po tisku in radiu, da Zedinjene ameriške države ne bi mogle priti na pomoč Južni Ameriki, če bi bila napadena. Tukaj poudarjajo, da je Roosevelt jasno poudaril dejstvo, **da je Amerika »integralni del sveta«.** Rooseveltovo razbijinjenje številnih iluzij — to dela predsednik USA že cela dva tedna — posamezni opazovalci tolmačijo kot »začetne korake psihološke priprave ameriškega naroda«.

Železniške potrebe Slovenije

Na področju ljubljanske železniške direkcije manjka še okoli 700 km železniške proge

Ljubljana, 27. maja.

Železnice v Sloveniji so najstarejši del jugoslovenskega železniškega omrežja. O tem pričajo letnice otvoritve prometa na prvih železnicah. V ljubljanski direkciji je bila proga Št. Ilj — Celje otvorjena l. 1846, proga Zagreb — Sisak l. 1862, proga Beograd — Niš l. 1884, proga Dalj — Osijek l. 1870 in proga Slavonski Brod — Doboj l. 1878.

Prva železnica Dunaj — Trst preko našega ozemlja je začela obratovati l. 1846 po volji in potrebi drugih in je bila le slučajno položena po slovenski zemlji. Zemljepisna lega in najugodnejše površinske razmere za povezanje Podunavja s Sredozemskim morjem so vplivale na to, da so Slovenci najstarejši železničarji v Jugoslaviji. Sodelovali so pri gradnji prvih železnic in pri obratu, niso pa obli na vodilnih mestih, vsaj pri prvih železnicah ne in tudi ne kot Slovenci.

Nič drugače ni z začetki železniškega obrata v drugih pokrajinah naše države. Povsod so gospodarili in vodili le tujci. Tako je bilo v Hrvatski, Slavoniji kakor tudi v Vojvodini, Bosni in Dalmaciji. Še v predvojni samostojni Srbiji so financirali in vodili prve železnice tujci.

Povsem razumljivo je, da so tujci pazili na svoje potrebe, koristi in dobičke, medtem ko so bili domačini le izkoriščani. Železnice so pri nas v začetku svojega obrata povzročale precej gospodarskih revolucij, katerih se naši ljudje niti dobro zavedali niso. Tujci so gradili in vozili le svojim računom v prid in se največkrat na potrebe domačinov niso ozirali.

Vpliv tujcev pri gradnji in upravljanju v začetku naših železnic se kaže najbolj v tem, da večji del materijala za gradnjo in obratovanje železnice še danes ne izdelujemo doma in v domačih tovarnah. Tračnice, kretnice, lokomotive, vagone in razne inventarne predmete še vedno uvažamo v velikih množinah iz tujine.

V Sloveniji so se slučajno gradile proge tako, da so hkrati ustrezale potrebam Dunaja in Pešte, pa tudi krajevnim koristim Slovenije. Proge Dunaj — Trst, Maribor — Franzensfeste, Pragersko — Pešta, Zidani most — Zagreb — Sisak, Št. Peter — Reka, Ljubljana — Krani — Jesenice — Trbiž, Monakovo — Solnograd — Beljak — Jesenice, Gorica — Trst so povezale med seboj glavna gospodarska in kulturna središča Slovencev. Železniško omrežje Jugoslavije je bilo v l. 1918 zelo nepopolno. Promet je bil do tega leta usmerjen od severa proti jugu in ta smer je tudi ostala, pridružila pa se ji je še smer vzhod — zapad.

Po l. 1918 smo hiteli graditi nove zvezne proge in take, ki so na novo odprle mnoge jugoslovenske pokrajine zunanjemu svetu. Od l. 1918. do l. 1938. je bilo v Jugoslaviji otvorjenih 1430 km novih železniških prog. Na ozemlju bivše Srbije se je železniška mreža zgostila za 50%.

V Sloveniji manjka najugodnejša zveza Bohinja z Ljubljano, od Bohinjske Bele mimo Bleda in Krope do Podnarta. Ta zveza bi približala Bohinj za 20 km Ljubljani, izognili bi se hudemu klancu čez Jesenice in potovanje bi bilo skrajšano za eno uro.

Zveza Savinjske doline z gornjo Savsko dolino, namreč zveza Št. Peter — Kamnik — Kranj, bi izdatno zboljšala prometne razmere med obema pokrajinama, ki sta po svoji gospodarski strukturi različni in vezani na medsebojno izmenjavo gospodarskih dobrin, kakor premoga in kmetijskih proizvodov. Razen tega je zveza čez Zidani most zaradi velikega ovinka predolga in zaradi tega v konkurenčni borbi neugodna.

Zveza Slovenskih goric z Mariborom na črti Ljutomer — Sv. Lenart — Maribor je zelo potrebna. Ovinek čez Ormož in Pragersko je izhod za silo, ki se ne more dobro uveljaviti.

Bizeljsko je še vedno neodprta pokrajina, ki nujno potrebuje zvezo Rogatec — Brežice za izmenjavo premoga rude, lesa, poljedelstva, vina.

Krško polje in Suha krajina sta gospodarsko že tako razviti, da bi bila železniška zveza Brežice — Novo mesto in Straža — Žužemberk — Kočevje sama po sebi aktivna zaradi možnosti za prevažanje lesa, premoga in kmetijskih pridelkov.

Notranji Kras na črti Rakek — Lož — Gerovo — Delnice je že danes v eksploataciji gozdov visoko aktiven, bil bi pa še izdatno boli, če bi se z omenjeno traso zvezala sušaška proga z Notranjsko.

To so železniške zveze, ki jih Slovenija še nima, pa bi bile potrebne in rentabilne. Do popolnega železniškega omrežja manjka v Sloveniji še okoli 700 km prog v območju ljubljanske železniške direkcije. Gostota železniške mreže se mora zgostiti za okoli 60%, da bo dosegla sosede. Razveseljivo je dejstvo, da grade sedaj v državi okoli 1000 km novih prog, ki bodo nekako do l. 1944 dograjene. Upati je, da se bo obstoječi vsedržavni načrt za gradnjo novih železnic popravil v korist pokrajin, v katerih gradnja novih prog ni tako napredovala, kakor bi bilo s stališča pokrajin in vse države potrebno.

Rimski krogi o položaju

Manifestacija fašistične mladine za vojno — „Vsa pogajanja prihajajo prepozno" — Nova zagotovila balkanskim državam

Rim, 27. maja. br. (Dr. O. A.) Popoldanski telovadni nastop fašistične mladine na Mussolinijevem foru, pri katerem je sodelovalo okrog 7000 članov fašistične mladinske organizacije se je zaključil z mogočno manifestacijo za vojno. Prireditvi so prisostvovali Mussolini, Ciano, nemški veleposlanik v. Mackensen, japonska vojna delegacija ter mnogo tisoč drugih ljudi. Ob zaključku so se z vseh strani oglasile strojnice in zagrmeli topovi, mladina pa je dvignila transparente z napisom »Duce, mi hočemo maršírati«, »Mi hočemo vojno!« Množica je ploskala.

Po malem se spet pričenjajo uvajati vojni ukrepi, ki so bili izdani že septembra, ki pa so bili potem ukinjeni ali vsaj omiljeni. Tako bodo s 1. junijem spet ukinili ves zasebni avtomobilski promet, da bi prištedili bencin. V prometu bodo le državni avtomobili, taksiji in avtobusi. Veliko pozornost je izzval tudi razgovor, ki ga je imel Mussolini vpričo generala Graziania in državnega podtajnika generala Sodduja s celo vrsto generalov, ki so jim poverjeni posli, nanašajoči se na vojno.

Gayda je danes objavil v tedniku »Voce d' Italia« članek, v katerem pravi, da se vojna nikakor ne bliža koncu, nego da se zaključuje šele njena prva faza in to z veliko nemško zmago. Ni dvoma, da imata Velika Britanija in Francija v rezervi še pomembne sile. Samo na italijanskih mejah je zbranih 1.2 milijona francoskih vojakov. To je indirektna pomoč, ki jo je Italija doslej nudila Nemčiji.

Glede na vse to presojajo diplomatski krogi v Rimu razvoj položaja zelo pesimistično. V najkrajšem času pričakujejo vstop Italije v vojno. Misijo sira Greena označujejo fašistični krogi za brezpomembna in brezuspešna angleška prizadevanja. Prišel je v Rim — tako pravijo v tukajšnjih krogih — zaradi blokade in trgovskih poslov, vendar pa se Angleži nič ne ozirajo na tega svojega odposlanca, saj so z italijanske motorne ladje mirne duše zaplenili nadaljnjih 800 poštnih vreč, ki jih je pripeljala iz Južne Amerike za Italijo in Nemčijo. Kaki rezultati Greenove misije za Italijo sploh ne prihajajo v poštev.

Na francoskem veleposlaništvu so danes zanikali vesti, da bi v kratkem prišel v Rim Pierre Laval s kako posebno misijo. Bivši francoski ministrski predsednik ne uživa zaupanja svojega sedanjega naslednika. Prej bo morda prišel v Italijo bivši berlinski veleposlanik Coulondre, če bo sploh še kazalo, da bi bilo treba v Rim poslati kakšno močnejšo diplomatsko osebnost. V fašističnih krogih pa so mnenja, da bi bila vsaka taka francoska gesta sedaj že prepozna.

Danes popoldne so iz Budimpešte potrdili vesti, da je Rusija zahtevala vstop v mednarodno podunavsko komisijo, to pa zaradi svojih velikih trgovskih interesov na Dunavu in pa zaradi tega, ker je bila v komisiji zastopana že tudi carska Rusija.

Agencija Stefani je nocoj v svojem biltenu citirala polslužbeni madžarski »Pester Lloyd«, ki je v uvodniku izrazil svoje zadovoljstvo, da je sedaj tudi že jugoslovanski tisk prepričan, da Rim in Berlin nočeta nič drugega kakor mir v jugovzhodni Evropi. To je mnogo pripomoglo k pobijanju tendenciozne nasprotne kampanje. »Pester Lloyd« je označil vse alarmantne vesti glede Balkana za fantazijo ponarejevalcev resnice, ki bi radi za vsako ceno razširili vojno tudi na balkanski polotok. Nazadnje je madžarski list izrazil nado, da se bodo taki manevri enkrat za vselej nehali.

Rim, 27. maja. p. Vatikanska agencija poroča, da je vatikanski državni tajnik Maglione pozval vsa diplomatska zastopstva, ki so akreditirana pri Vatikanu, naj ga obveste ali nameravajo ostati v Vatikanu tudi v primeru, da bi se njihove države zapletle v vojno z Italijo. Vatikan je pripravljen sprejeti pod streho v vatikanskem mestu vse šefe prizadetih diplomatskih misij in njihove tajnike.

Italijanska pomorska zveza z Daljnim vzhodom ukinjena

Singapur, 27. maja p. Tukajšnje zastopstvo italijanske paroplovne družbe »Lloyd Triestino« je objavilo, da bo družba ukinila svoje pomorske zveze z Daljnim vzhodom. Ladja »Conte verde«, ki bi se bila morala 22. t. m. ustaviti v Singapuru, je plula mimo angleške luke naravnost v Šangaj.

Zagotovilo Italije balkanskim državam

Berlin, 27. maja. p. Radio je danes objavil, da je italijanska vlada obvestila vlade balkanskih držav, da so vesti, ki so se zadnje dni razširile v tujini in po katerih naj bi Italija intervenirala s svojo vojsko na Balkanu, popolnoma neresnične. Nasprotno bo Italija storila vse, kar bo v njeni moči, da se vojna ne razširi na Balkan.

Optimizem v Bukarešti

Bukarešta, 27. maja. e. V teku včerajšnjega dneva je zavladal v tukajšnjih odločilnih krogih precejšen optimizem v zvezi z zadržanjem Italije in njenimi zahtevami v Sredozemskem morju in v jugovzhodni Evropi. Razširile so se vesti, da je intervencija Moskve in Washingtona za enkrat zagotovila ohranitev miru v Sredozemskem morju, na Balkanu in jugovzhodni Evropi.

Teleki za koncentracijo vseh nacionalnih sil

Budimpešta, 27. maja. AA. (DNB) Madžarski ministrski predsednik grof Teleki je imel danes govor na sestanku krščanske nacionalne stranke. V svojem govoru je posebno naglašal, da prihaja v Evropi do velikega preokreta. Zato je potrebna koncentracija vseh nacionalnih sil. Dalje je ministrski predsednik v svojem govoru obsojal ljudi, ki širijo lažnive vesti.

Živahno udejstvovanje angleškega letalstva

London, 27. maja. br. (Reuter.) Ministrstvo za letalstvo je izdalo službeno poročilo o delovanju angleških izvidniških letal in bombnikov. V njem pravi, da angleška letala intenzivno podpirajo vojsko na kopnem. Poleg tega so snoči in v preteklí noči bombardirala sovražne objekte v severni Franciji, Belgiji, Nizozemski in zapadni Nemčiji. Predvsem so z bombami obsula sovražnikove zveze z zaledjem ter njegova skladišča streliva, bencina in drugih potrebščin. Pri tem so dosegla znatne uspehe. Dve eskadrilji izvidniških letal sta davi ustavili večjo formacijo sovražnih bombnikov. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni. Neko angleško izvidniško letalo se ni vrnilo na svoje oporišče.

London, 27. maja. s. (Reuter). Kakor javlja letalsko ministrstvo so izvedli angleški bombniki v noči od sobote na nedeljo zopet obsežne napade na nemške vojaške objekte. Iz teh nočnih poletov se ni vrnilo samo 6 angleških bombnikov. Pri Rotterdamu so bila zopet bombardirana bencinska skladišča, ki so deloma še gorela od napadov prejšnjih dni. V Porenju je bilo pognano v zrak nemško municijsko skladišče. Prav tako so angleška letala uspešno napadla z bombami in strojnicami nemški vojaški transport na nekem mostu.

V zadnjih dveh dneh so sestrelila angleška lovska letala 60 nemških letal, in sicer v soboto 20 včeraj pa 40. Večina letalskih bitk se je vršila med Dunkerqueom in Calaisom. V boju z eskadrilo nemških letal, ki so napadla skupino ladij v Kanalu, so sestrelili angleški lovci pet Messerschmiedov in en nemški bombnik. Na Calaisom je bilo v letalski bitki z 20 Messerschmiedi sestreljenih pet nemških letal. V drugi bitki pozneje so sestrelili Angleži zopet pet Messerschmiedov, poškodovali nadaljnjih pet in uničili tudi nemško trasportno letalo. Z vseh teh operacij pogrešajo samo 11 angleških lovskih letal, 4 angleška letala, ki so jih pogrešali v soboto, so se med tem vrnila v svoja oporišča.

Angleški demanti

London, 27. maja. AA. (Reuter.) Pristojni krogi v Londonu izjavljajo zvečer, da je popolnoma neutemeljena trditev posebnega poročila nemške vrhovne komande, da bi bila potopljena zavezniška ladja matica za letala v bližini norveške obale.

London, 27. maja s (Reuter) Peta lista izgub angleške vojske navaja 230 imen, med njimi 6 oficirjev. Vsi ti so bili bodisi ubiti, ali ranjeni oziroma ujeti.

„Čuvajmo naše morje!"

Kako je vplivala vojna na naše pomorsko gospodarstvo

Ljubljana, 27. maja

V teh časih moramo še tem bolj misliti na naš Jadran. Geslo Jadranske straže nam **mora biti sveta zapoved. Prav zaradi** tega je treba pozdraviti posebno akcijo izvršilnega odbora JS, ki je začel izdajati razen svojega rednega mesečnega glasila še posebno revijo četrtletno: objavljala bo izbrane članke iz »Jadranske straže«. Ta revija je zelo poceni in bo dobro služila svojemu plemenitemu namenu, da bo budila živo zanimanje za naša življenjska vprašanja v zvezi z Jadranom ter širila razumevanje za delovanje JS. Ob tej priliki posebej opozarjamo na podatke o našem pomorskem gospodarstvu glede na mednarodno politične spremembe jeseni; objavljeni so v novi reviji v članku »Mednarodno politični dogodki in naše pomorsko gospodarstvo« (Ivo Kovačevič).

Motnje v pomorskem gospodarstvu so nastopile že med abesinsko vojno. To nam jasno kažejo statistični podatki. Obseg naše zunanje trgovine z Italijo pred abesinsko vojno je bil velik. Izvoz v Italijo je znašal v prvi polovici l. 1934 po vrednosti 282,534.191 din. Vrednost izvoza v Italijo v vsem letu 1935 je znašala 672,320 933 din. Skoraj vse blago je bilo izvoženo po morju. Silno se je zmanjšal naš izvoz v Italijo l. 1938, ko je znašal vse leto le 324 milijonov 297 183 din, torej le nekoliko več kakor l. 1934 v 6 mesecih. V tem se kažejo uspehi italijanske avtarkije. Stremljenje po čim večji gospodarski neodvisnosti, ki so ga rodile sankcije, ni ostalo brez posledic tudi na naše pomorsko gospodarstvo.

Lani v prvem polletju je znašal naš izvoz v Italijo 240,797.000 din. Gospodarstveniki sodijo, da ni mnogo izgledov za povečanje prometa pač zaradi stremljenj italijanskega gospodarstva po avtarkiji.

Na naš pomorski promet je negativno vplivala tudi španska vojna. Jadransko morje je pač zaliv Sredozemskega morja, razen tega je pa treba upoštevati, da je bil promet med našo državo in Španijo pred začetkom vojne precej razvit. Tik pred izbruhom španske vojne je naša država sklenila trgovinsko pogodbo s Španijo, do realizacije te pogodbe in normalnih trgovinskih odnosov pa še vedno ni prišlo, ker je medtem izbruhnila zopet nova vojna. L. 1935 smo izvozili v Španijo za 50,882.433 din blaga, predlanskim pa samo za 999.066 din.

Kako silno pa je bil naš pomorski promet zavrt s sedanjo vojno, sprevidi takoj vsak, ki ve, da so bile naše gospodarske zveze z vojskujočimi se državami zelo tesne ter da smo mnogo blaga izvažali in uvažali po morju. Naj omenimo n. pr., da smo izvažali po morju zlasti mnogo boksita v Nemčijo.

Predlanskim je vrednost našega izvoza v Anglijo znašala 482,132.611 din, v Francijo pa 75,004.645 din. Lani v prvem polletju je znašala vrednost našega izvoza v Anglijo 189,317.000 din. Ko se je začela pomorska vojna, je bil seveda naš pomorski promet z Anglijo paraliziran. Prav tako je onemogočen izvoz po morju v severne države. Predlanskim smo izvozili na Finsko za 7 milijonov din blaga, na Švedsko za 30,922.969 din, na Nizozemsko za 108 milijonov 789.088 in v Belgijo celo za 336 milijonov 843.230 din. Na Nizozemsko in v Belgijo smo izvažali skoraj izključno po morju.

Lani se je začel naš pomorski promet zelo ugodno razvijati z Belgijo; vrednost našega izvoza v Belgijo je znašala v prvem polletju predlanskim 176,977.000 din, lani v istem razdobju pa 268,579.000 din.

Vojna pa ni prizadela našega Jadrana le zaradi ustavitve pomorskega prometa, temveč tudi zaradi omejitve tujskega prometa. Mnogi primorski kraji so živeli v veliki meri od tujskega prometa, in sicer predvsem od inozemskih gostov. L. 1938 je bilo v naših primorskih krajih 84.000 gostov in nočnin okrog 700.000. Samo Čehov in Slovakov je bilo okrog 10.000, a lani niti 1000.

Do začetka oktobra je bilo lani v Dalmaciji 78.000 gostov in 650.000 nočnin. O lanski jesenski sezoni sploh ne moremo govoriti. Pri tem pa moramo upoštevati, da **je bila jesenska sezona** prejšnje čase vselej najbolj donosna, ko so v Dalmacijo prihajali najbogatejši gosti. Če bo vojna trajala delj časa, bo naše gospodarstvo na Jadranu dobilo smrten udarec sklepa Kovačič.

Te ugotovitve nas silijo misliti. Ko Jadran preživlja tako hudo krizo je geslo »Čuvajmo naše morje« še tem bolj aktualno.

Ravnotežje na Balkanu

Švicarske informacije o dogovoru med Rimom, Berlinom in Moskvo

Curih, 26. maja. z. Južnovzhodni dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« poroča na podlagi informacij iz diplomatskih krogov, da je sedaj s pogajanji med Rimom, Berlinom in Moskvo položaj že tako daleč razčiščen, da bi ostale Jugoslavija, Bolgarija, Rumunija in Madžarska neprizadete, če bi prišlo na Sredozemskem morju do oboroženega konflikta. Pri tem naglaša, da zasledujejo tako Italija, kakor Rusija in Nemčija na Balkanu in sploh v **južnovzhodni Evropi politiko ravnotežja,** ki se pod nobenim pogojem z nobene strani ne sme kršiti. Po sklenitvi trgovinskega sporazuma med Rusijo in Jugoslavijo ni nobenega dvoma, da bo v najkrajšem času prišlo tudi do obnove diplomatskih odnošajev, s čimer se bo položaj na Balkanu še bolj učvrstil. Istočasno se kažejo znaki nadaljnjega popuščanja napetosti med Rusijo in Rumunijo, zlasti odkar je bila Rusija povabljena, da vstopi v mednarodno podunavsko komisijo, kjer bo najtesneje sodelovala z Rumunijo, s katero je v enaki meri zainteresirana glede varnosti na izlivu Dunava in na Črnem morju.

Pomirjevalni demantiji iz Budimpešte

Budimpešta, 26. maja. p. »Pester Lloyd« razpravlja danes o vesteh, ki so se razširile v tujini in po katerih naj bi se madžarsko sodelovanje z Rimom in Berlinom nanašalo v prvi vrsti na revizionistične zahteve Madžarske do držav na Balkanu. List, ki velja za glasilo madžarske vlade, naglaša v zvezi s tem, da madžarska solidarnost z osjo nima nikakor tega smotra, da bi se prizadejala kakršnakoli škoda balkanskim državam. »Pester Lloyd« proglaša vse vesti take vsebine za plod fantazije.

Inserirajte v „Sl. Narodu"!

Borzna poročila

Curih, 27. maja. Beograd 10.—, Pariz 8.10, London 14.30, New York 446.—, Bruselj 22.50, Madrid 45.—, Berlin 178.75, Stockholm 106.37, Sofija 5.50, Bukarešta 2.37.

Zagoneten strel na mladega dekleta

Ljubljana, 27. maja.

V Trbovljah se je pripetil snoči zagoneten napad s samokresom na mladega dekleta. Trgovska vajenka Zinka Furlanova je sedela včeraj okrog 21. v sobi v pritličnem stanovanju, ko se je naenkrat zunaj pri oknu pokazala senca. Naslednji hip je počilo in je krogla zadela Furlanovo naravnost v glavo, kjer je obtičala. Dekle je zaradi bolečin in strahu zavpilo, nato pa omedlelo. V sobo so takoj prihiteli domači, ki so ji nudili prvo pomoč, nato pa poklicali zdravnika, ki je odredil, da so jo ponoči prepeljali v bolnico v Ljubljano. Dekle, ki se je v Ljubljani zopet zavedlo, je izpovedalo, da nima pojma, kdo je streljal nanjo, še manj pa more navesti vzrok za maščevanje. Njena poškodba je huda.

*

Posestnikovi ženi Frančiški Potočnikovi iz Bukovice v Selški dolini so se včeraj splašili voli. Ženska je skočila pred vole, da jih ustavi, a jo je vol z vso silo pritisnil ob drevo, pri čemer je dobila hude notranje poškodbe.

Pečarski mojster Franc Kozina z Glinc se je včeraj peljal s kolesom na Dolenjsko, pri Škocjanu pa je na klancu padel in se hudo pobil.

Šestletnega posestnikovega sinčka Franca Zormana iz Lahovč pri Komendi je včeraj popoldne na cesti podrl neznan avtomobilist. Otrok je dobil hude notranje poškodbe in nevarne zunanje praske.

Stanko Gostinčar, trileti sinček posestnika iz Janč, je padel včeraj pod voz, ki mu je zlomil levo nogo.

V bolnico so pripeljali včeraj tudi kleparskega pomočnika Franca Štritofa iz št. Vida pri Cerknici, na katerega je padel težak tram in ga hudo poškodoval na glavi.

Neznan samomorilec

Ljubljana, 27. maja

Včeraj ob 3. ponoči je službujoči stražnik **našel na železniškem** prelazu v Puharjevi ulici v Tivoliju truplo mladega neznanca. Ležalo je vznak med dvema tiroma, kakih 15 m proč od prelaza. Mrtvec je imel zevajočo rano na čelu, iz katere so silili možgani, odrezano pa je imel tudi levo nogo v stopalu. Stražnik je o stvari takoj obvestil železniškega čuvaja v Tivoliju, obenem pa policijsko upravo.

Na kraj žalostnega dogodka je prišla ob 4. zjutraj komisija, v kateri sta bila zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik Branislav Lovrečič. Komisija je ugotovila, da gre najbrže za samomor in da se je neznanec vrgel pod brzi vlak, ki odhaja iz Ljubljane proti Rakeku po 2. ponoči. Pri neznancu so našli samo nekaj brezpomembnega papirja, nekaj kovanega drobiža in neko sliko, sicer pa nobenih dokumentov, ki bi izpričali njegovo identiteto. Neznani samomorilec je bil star kakih 24 let ter je bil oblečen v sivkasto obleko. Visok je kakih 170 cm in ima izredno dolge kostanjeve lase. Truplo so na odredbo policijske komisije prepeljali v prosekturo splošne bolnice.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

PAZITE! Oglejte si film, ki predstavlja eno najlepših umetnin!
JEAN GABIN (LE JOUR SE LEVE...) Dani se...
Predstave ob 16., 19. in 21. KINO UNION — Tel. 22-21

ZARADI KONCERTA predstava danes SAMO ob 16. uri!
IZGUBLJENI RAJ (PARADIS PERDU) FERNAND GRAVEY Maria Pressler — nova Danielle Darrieux:
Najlepši letošnji francoski film! KINO MATICA — TELEFON 21-24

Vesela in zabavna muzikalna atrakcija polna divnih havajskih melodij in očarljivih plesov. — V glavnih vlogah: Eleanor Powell, Robert Young
HAVAJSKE NOČI
KINO SLOGA — Tel. 27-30 Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri

DNEVNE VESTI

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 42. z dne 25. t. m. objavlja uredbo o pošiljanju brezvestnih špekulantov na prisilno bivanje in prisilno delo, uredbo o državnem odboru za obrambno gospodarstvo, uredbo o zavarovanju nevtralnosti glede tiska, uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o prekrbi državne obrambe z rudarskimi in topilniškimi proizvodi, uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o nadzorstvu nad zavarovalnimi podjetji, uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe iz l. 1938 o ustanovitvi poslovnih rezerv in rezervnih skladov pri zavarovalnih podjetjih, ustanovah socialnega zavarovanja, denarnih zavodih in zadružnih organizacijah, kakor tudi o delnem nalaganju teh rezerv in rezervnih skladov v državne vrednostne papirje, uredbo o službenih razmerjih poklicnih avtomobilskih vozačev (šoferjev), zaposlenih pri zasebnikih, uredbo o dopolnitvi pravilnika o delavcih državnih prometnih ustanov iz l. 1939, naredbo o začasni prepovedi shodov in zborovanj, navodilo, da za začasno ali stalno nesposobne osebe ni treba prositi oprostitve od vojaške službe, navodilo pristojnosti oblasti za podpore rodbinam oseb, poklicanih v vojaško službo, in naredbo bana dravske banovine o zatemnitvi.

— **Zdravniška vest.** V imenik zdravnikov zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan dr. Brodar Bertold, zdravnik v Ormožu.

— **Občni zbor Idrijskega krožka v Beogradu.** V prostirih gostilne »Idrija« v Beogradu, Kamenička ulica, je bil prejšnji mesec občni zbor Idrijskega krožka v Beogradu. V novi upravi so Ivan Pivk, predsednik, Fran Mačkovšek, podpredsednik, Ivan Bonča, tajnik, Hinko Kenda blagajnik, Leopold Štros, Gregor Šinkovec in Julče Kuštrin, odborniki. V nadzorni odbor so bili izvoljeni dr. Ivo Kenda kot predsednik ter Lojze Kumer in Julče Dolinar kot člana. Novi odbor prosi vse Idrijčane v Beogradu in v južnih krajih naše domovine, naj kristopijo h krožku. Čim večje bo število članov, tem laže bo izpolnjeval svoje dolžnosti, ki mu jih nalagajo pravila. Posebno se vabijo vsi bivši dijaki naše prve slovenske realke v Idriji. Dopisi in pristopnice naj se pošiljajo na naslov: Tajništvo Idrijskega krožka, Beograd, Kosmajska ulica 45-II.

— **Kopališko zdravljenje vojnih invalidov** bo tudi letos v Dolenjskih Toplicah pri Novem mestu. Zdravljenje se bo pričelo v začetku meseca julija. Prošnje je vložiti čim prej. Tozadevna navodila in pojasnila prejmejo vojni invalidi v občinskih uradih, pri sreskih načelstvih, mestnih poglavarstvih in pri oddelku za socialno politiko in narodno zdravje banske uprave.

— **Marsikdo misli,** da je Slovenija gospodarsko napredna pokrajina le zato, ker ima precej dobro razvito industrijo, pa ima tudi dobro razvito obrt, ki slovi kot posebno solidna tudi preko mej, ker je slovenski obrtnik gospodarsko napreden, zadovoljen z zelo skromnim zaslužkom ter pošten. Ljubljanski velesejem je vedno nesebično podpiral stremljenje naših obrtnikov ter prirejal razstave obrtnih izdelkov. Te razstave so najboljša propaganda za konzum obrtnih izdelkov in izpodbuda obrtnikom, da vztrajajo v eksistenčnem boju in se prilagodujejo vedno novim zahtevam časa. Na letošnjem ljubljanskem velesejmu od 1. do 10. junija bo naša obrt prav častno zastopana.

— **Razpis službe cestarja.** Pri okrajnem cestnem odboru v Slovenjem Gradcu je razpisana služba banovinskega cestarja, in sicer na banovinski ceste II. reda št. 208 Šmartno—Legen—Slovenj Gradec od km 0.00 do 4.00. Prosilci za to mesto morajo izpolniti pogoje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih državnih cestarjev in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Lastnoročno pisane in z banovinskim kolkom za 10 din kolkovane prošnje, opremljene s pravilnimi in zadostno kolkovanimi prilogami je treba vložiti najkasneje do 1. junija pri okrajnem cestnem odboru v Slovenjem Gradcu.

— **Razpisana 204 učiteljska službena mesta v dravski banovini.** »Službene Novine« in »Učiteljski tovariš« objavljata razpis učiteljskih službenih mest. Mesta niso razpisana v Ljubljani, Mariboru in Celju ter v krajih s popolno srednjo šolo, pač pa je razpisanih precej mest v lendavskem, kočevskem in soboškem okraju. Razpisana so službena mesta na nižje organiziranih šolah. Zasedba teh šol dela vedno večjo preglavico. Vsak se brani eno in dvorazrednice. Zadnja leta ni bilo razpisano nobeno službeno mesto v Ljubljani in Mariboru. Preseneča tudi malo število razpisanih mest. Razpisana so komaj 204 službena mesta, t. j. 5% med tem ko bo prosilo za premestitev 6 učnih moči. Največ službenih mest je razpisanih v soboškem okraju, 19, dalje v lendavskem 18, ptujskem, šmarskem in krškem po 15, v Kočevju 12, Maribor levi breg 11, in v Litiji 10. Razpisanih je 11 moških, 78 ženskih in 109 mešanih učiteljskih službenih mest.

— **Mojstrski tečaj za pouk na obrtnih nadaljevalnih šolah.** Banska uprava je obvestila zbornico za TOI, da bo v primeru zadostnega števila priglašencev 14-dnevni tečaj za one obrtniške mojstre brivsko-frizerske, stavbne, lesne in kovinarske stroke, ki že poučujejo na strokovnih nadaljevalnih šolah. Tečaj ima namen, da dopolnilno usposobi mojstre za pouk. Trajal bo od 8. do 20. julija po 6 ur na dan. Banska uprava bo podelila udeležencem po 200 din podpore. Nekolkovane prijave za tečaj se morajo vložiti najkasneje do 10. junija na VIII. oddelek kralj. banske uprave. Zbornica poziva mojstre, ki že poučujejo v obrtnih nadaljevalnih šolah, naj se prijavijo za ta tečaj. Podrobnejša pojasnila dobe pri zbornici.

— **Strokovna pojasnila** o dobavah itd. iz Nemčije bo dajal na ljubljanskem velesejmu od 1. do 10. junija poseben urad nemške gospodarsko-obveščevalne službe. Vsakemu, ki se zanima za dobave, trgovske zveze itd. z nemškimi tvrdkami, bodo tukaj brezplačno postregli z vsemi pojasnili. Tudi prospekti nemških firm vseh gospodarskih strok bodo interesentom na razpolago.

— **Izgovorjava** brezzobega človeka je pomanjkljiva, ker je zaradi vrzeli v ustih fonetično oblikovanje glasu nemogoče. Nadomestitev izgubljenega zobovja je v vsakem primeru izvedljiva. O tem se boste lahko prepričali, če obiščete razstavo zobne tehnike na ljubljanskem velesejmu od 1. do 10. junija.

— **Turška trgovinska delegacija v Beogradu.** V Beograd je prispela turška delegacija na čelu z Berkenom, direktorjem turškega kmetijskega ministrstva. Naloga te delegacije je, da pripravi vse potrebno za trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Turčijo. Računajo, da se bodo pogajanja pričela sredi junija. Trgovinska pogajanja bodo obsegala vprašanja trgovinskih odnosov in plačilnega prometa. Turška vlada želi podaljšati veljavno pogodbo o opiju, to se razvi, da nastopa z Jugoslavijo skupno tudi nadalje na tujih tržiščih glede prodaje opija.

— **Ustanovitev kazenskega odseka finančnega ministrstva.** Na podlagi zakona o organizaciji finančne uprave je v finančnem ministrstvu formiran kazenski odsek. V njegov delokrog spadajo: razsodbe ter sklepi o vseh devizno valutnih prestopkih, odgovori državnemu svetu na posamezne odloke o tožbah ter končno vsi ukrepi za zavarovanje plačila izrečenih kazni.

— **Milijonska škoda zaradi požara tekstilne tovarne.** V Starem Bečeju je izbruhnil požar v veliki tekstilni tovarni Menčik. Vrednost tovarne znaša okrog 20,000.000 din. Požar je izbruhnil v oddelku za barvanje, v katerem je bilo za okrog pol milijona din blaga. Ta oddelek je povsem pogorel. Škoda je milijonska.

— **Prodajna cena bencinske mešanice.** »Službene novine« so 22. t. m. objavile, da so prodajne cene bencinske mešanice zvišane za 35 par ter da znašajo 6.95, 7.20 in 7.30 din liter.

— **Kopališko zdravljenje vojnih invalidov** bo tudi letos v Dolenjskih Toplicah pri Novem mestu. Zdravljenje se bo pričelo v začetku meseca julija tega leta. Prošnje je vložiti čimprej. Navodila in pojasnila prejemajo vojni invalidi v občinskih uradih, pri sreskih načelstvih, mestnih poglavarstvih in pri oddelku za socialno politiko in narodno zdravje banske uprave.

— **Nova revija Jadranske straže.** Znana in cenjena je vsebinsko bogata mesečna revija »Jadranska straža«, ki jo že dolga leta izdaja istoimensko društvo. zIvršilni odbor JS v Splitu se je letos odločil za izdajo še posebne revije, ki naj bi bila po svoji izredni cenenosti dostopna najširšim slojem, da bi ideje našega edin. pomorsko-obrambnega društva zajele ves narod. Tudi nova revija nosi ime »Jadranska straža« in je izbor najboljših in najvažnejših člankov iz treh številk omenjenega mesečnika. Nova revija, katere prva številka je že izšla, bo torej trimesečnik in bo izšla v štirih številkah na leto. Prva številka, ki ima obliko velike osmerke, šteje 40 strani izbranega beriva in slik. Ena'ke bodo naslednje tri številke. Celotni letnik stane 12 din, ki jih je treba poravnati v naprej. Izdajatelj je razposlal prvo številko mnogim članom in prijateljem JS, ki jh sedaj prosi za takojšnje nakazilo naročnine odnosno za vrnitev revije, kar pa upa, da se ne bo zgodilo, ker slovenska javnost visoko ceni in upošteva plemenita prizadevanja Jadranske straže.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura v Splitu in Kumboru 28, v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu 27, v Ljubljani 26, na Visu 25, na Rabu 24, v Dubrovniku 23, v Mariboru 16.2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761.5, temperatura je znašala 13.8.

Iz Ljubljane

—lj **Trafike** prodajajo legitimacije za obisk ljubljanskega velesejma po 25 din. Priporočamo občinstvu, da si legitimacije nabavi v predprodaji.

—lj **Rdeči križ poziva** vse bolničarke in bolničarje, ki še niso vrnili oblek in halj, da jih vrnejo v sredo 29. ali četrtek 30. t. m. od 19. do 20. v samarjanski sobi. Stari trg 19. — **Nujno!**

—lj **Rdeči križ v Ljubljani vabi one,** ki bi hoteli prostovoljno prevzeti razna pomožna dela v bolnicah in zavodih Rdečega križa v primeru vojne, naj se prijavijo takoj v pisarni na Gosposvetski cesti št. 2-II med 9. in 12. uro ali od 16. do 19. V poštev pridejo predvsem kuharice, perice, šoferji in mehaniki. Ponovno naj se zglasijo tudi oni, ki so se že lani zglasili in še vzdržujejo svojo prijavo. Izmed moških naj se zglasijo le taki, ki niso vojni obvezniki.

lj— **Mladinski odsek protituberkulozne zveze v Ljubljani** se najprisrčneje zahvaljuje ljubljanskemu občinstvu, ki je pokazalo v sredo pri nabiralni akciji za šolski rentgen toliko razumevanja in srčne dobrote, da je darovalo cca. 15.000 din.

—lj **Prevzem novih poslovnih knjižic ali legitimacij.** Vse, ki so vložili meseca aprila in maja letos pri mestnem poglavarstvu prošnje za nove poslovne knjižice odnosno legitimacije, vabi mestni domovinski urad, da se zglase od 27. do 30. t. m. med uradnimi urami v tem uradu, soba št. 50, v drugem nadstropju desne hiše magistrata zaradi prevzema novih poslovnih knjižic ali legitimacij.

—lj **Opozarjamo na nocojšnji koncert** koloraturne sopranistke gdč. Ksenije Kušejeve, ki bo ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Poleg pesmi in arij, ki jih bo pela gdč. Kušejeva, so na sporedu tudi klavirske točke, katere bo igral pianist Pavel Šivic. Podrobni spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice, kjer so na razpolago tudi vstopnice za nocojšnji koncert.

—lj **Knjižnica delavske zbornice v Ljubljani** je v prvem letošnjem četrtletju izposodila 23.969 knjig, za 2732 več kakor lani v isti dobi. Število vpisanih članov se je že močno povzpelo nad 10.000. Knjižnica izda letos nove tiskane sezname svojih knjig. Knjižnica je odprta vsak delavnik od 10. do 12. in od 17. do 20.

—lj **Ocenjevanje zlatnine in draguljev v mestni zastavljalnici** je odslej vsak dan samo od 10.30 do 12.30. Zaradi bolezni in vojaških vaj mestna zastavljalnica namreč nima dosti strokovnjakov in zato opozarja občinstvo, naj samo med omenjenimi urami prinaša zlatnino in dragulje ocenjevat.

—lj **Izpit za pooblaščene gradbene inženjerje** so napravili pri gradbenem ministrstvu v Beogradu gg. inženjerji Marko Bleiweis, Janez Gričar in Branko Žnidaršič, vsi iz Ljubljane.

—lj **Zatvoritev prehoda skozi Lattermannov drevored.** Zaradi prireditve ljubljanskega velesejma od 1. do 10. junija bo prehod skozi Lattermannov drevored, ki vodi od spodnjega dela otroškega igrišča mimo velesejmskih paviljonov proti pivovarni Union, zaprt od 28. maja do 14. junija.

—lj **Društvo slovenskih likovnih umetnikov** javlja, da se je novoizvoljeni odbor konstituiral takole: predsednik Šaša Šantel, podpredsednik Fran Tratnik, tajnik Mirko Šubic, tajnikov namestnik Stane Kregar, blagajnik Karl Putrih, blagajnikov namestnik Marij Pregelj, zastopnik članov iz mariborskega okoliša Ivan Kos, ostali odborniki Boris Kalin, Gojmir Anton Kos in Ivan Vavpotič, preglednika Ivan Sajevic in Nande Vidmar. Razen gg. Putricha, Kalina in Sajevica, ki so akademski kiparji, so vsi ostali akad. slikarji.

2. junija t. l.
JUBILEJNI TELOVADNI NASTOP SOKOLA III
na letnem telovadišču ob Tyrševi cesti

—lj **Spored koncerta koloraturne sopranistke Ksenije Kušejeve:** V prvem delu bo zapela Händel — Orioso, Bach — Ne pusti me, Mozart — Uspavanka, Schubert — Skrivnost, Pesem na vodi, Pastir na skali, Glazunov — Orientalska romanca in de Falla-Seguidilla, v drugem delu pa Osterc — Vrata, Šivic — Poštni predalček, Leskovic — Popevka, Verdi arija Gilde iz opere Rigoletto, Alabijev — Slavček. V prvem in v drugem delu bo sodeloval kot pianist Pavel Šivic, ki bo zaigral najprej iz Sukovega ciklusa Življenje in Sanje dve skladbi pod naslovom Tajinstveno, Klepetavo, v drugem delu pa Largo in Presto iz preludijev, ki jih je zložil skladatelj Martinu. Klarinetist Raubar bo spremljal Schubertov samospev Pastir na skali. Koncert bo v ponedeljek 27. t. m. ob 20. v veliki filharmonični dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

—lj **Mestni in Stari trg ter Florijansko ulico** je mestna občina lani ob obnavljanju dolenjske tramvajske proge na novo tlakovala z granitnimi kockami in je sedaj tudi že razpisala dražbo za zalivanje kamnitega tlaka z asfaltno snovjo. Upajmo, da bo mogoče letos poleg Mestnega in Starega trga ter Florijanske ulice končno urediti tudi še kako drugo doslej nezalito cesto ali ulico.

lj— **Tatvine v mestu.** Iz kuhinje gostilne Marije Mikličeve na Tržaški cesti št. 46 je nekdo ukradel v škodo Zore Gvardjančičeve srebrno zapestno uro in zlato ovratno verižico, v skupni vrednosti 700 din. — Akademiku Emilu Strausu je tat ukradel v kleti »Emoni« siv dežni plašč, vreden 300 din. — Izpred kuhinje restavracije »Zvezda« je neznanec odnesel služkinji Ivanki Merjasec plašč, v katerem je imela listnico s 1620 din. — Ani Pelčevi je neznan zlikovec odnesel iz stanovanja v Rakovniški ulici št. 7 listnico, v kateri je imela 700 din. Najbrže se je isti tat splazil v stanovanje že nekaj dni prej in ji ukradel 100 din. — Frančiški Novakovi je na Resljevi cesti št. 30 nekdo odnesel iz stanovanja razno perilo, nekaj ženske obleke in nekaj drugih predmetov, v skupni vrednosti 500 din. — Jeras Slavi pa je nekdo odpeljal z dvorišča na Tyrševi ceste št. 152 modro pleskan otroški tricikel, vreden 150 din.

Zdravilišče
Radio-Therma
LAŠKO
Uspešno zdravljenje vseh revmatičnih obolenj, gihta, ishiasa, ženskih bolezni, arterioskleroze itd.
V predsezoni do 30. junija cenene cene.
ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

Boleznica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 27. maja: **Beda**

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Izgubljeni raj
Kino Sloga: Havajske noči
Kino Union: Dani se...
Kino Moste: Beg iz trdnjave in Skrivnost modre sobe
Kino Šiška: Ulica glasbe
Koncert pevke Ksenije Kušejeve ob 20. v veliki Filharmonični dvorani

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta 48.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 27. maja: zaprto
Torek, 28. maja: Revizor. Red A. Gostovanje Mihajla Markovića iz Zagreba
Sreda, 29. maja: Severna lisica. Red Sreda

OPERA
Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 27. maja: zaprto
Torek, 28. maja: zaprto. (Gostovanje opere v Celju: Gorenjski slavček)
Sreda, 20. maja: Boris Godunov. Premierski abonma. Gostovanje baritonista ing. Nikola Cvejića iz Beograda

SPD

Solnčno vreme se nam obeta za prve dni meseca junija. Zato bo Slovensko planinsko društvo priredilo v soboto in nedeljo **1. in 2. junija izlet v Bohinj in na Komno.** Planinci, ki se zanimajo za ta izlet, naj se takoj prijavijo v pisarni SPD na Aleksandrovi cesti, ker je treba vsaj dva dni prej naročiti avtobus in preskrbeti prenočišča v Domu SPD na Komni. V soboto, 1. junija bo odpeljal avtobus iz Ljubljane ob 15. izpred evangeljske cerkve. Še tega dne zvečer bodo izletniki v domu SPD na Komni. V nedeljo sestopijo izletniki mimo Črnega jezera čez Komarčo v »Zlatorog«. Člani SPD prijavite se nemudoma in poslužite se ugodne prilike.

Album planinskih slik »Iz naših gora« naročite še lahko po nizki ceni v pisarni Slovenskega planinskega društva v Ljubljani, Aleksandrova c. 4-I. Album bo vseboval 50 prvovrstnih slik iz naših planin, posnetih po naših najboljših slovenskih planinskih fotografih.

»Blazni Kronos 40«

Satirična knjiga Nikolaja Pirnata in Igorja Torkarja. V par dneh izide! Vsekakor bo stvar svojevrsten dogodek! Mnogoštevilnim ljubiteljem mojstrskega Pirnatovega svinčnika bodo samostojne satirične risbe v knjigi pravi užitek. Naroči še danes z dopisnico na naslov Fakin Boris meščanska šola Vič Ljubljana, kajti če naročiš do 1. junija, boš dobil »Blazni Kronos 40« za 40 din, dočim bo knjigarniška cena 45 din. Torej: »Blazni Kronos 40«!

Še vedno moramo uvažati večino filmov

Lani je bilo izdelanih le 50 domačih filmov — eden v Ljubljani —, uvozili smo jih pa 769, največ ameriških

Ljubljana, 27. maja.

Naša državna filmska centrala v Beogradu je lani registrirala 819 filmov; skupna dolžina filmov je znašala 776.995 metrov. Od 8. decembra lani, ko je bila uveljavljena uredba o prenosu poslov trgovinskega in industrijskega področja od države na banovino Hrvatsko, filme za Hrvatsko registrira banovinski oddelek. Filme cenzurirajo cenzurne komisije, ki so lani prepovedale 6 filmov, v skupni dolžini 6284 m, in sicer po 2 ameriška, francoska in nemška.

O naši filmski industriji še ne moremo govoriti. Ni pa tudi še nobenih znakov, da se bo tako kmalu razvila. Filmskih podjetij večjega obsega, kakršna poslujejo v drugih državah, pri nas še ni. Pri nas izdelujejo predvsem tako zvane kulturne filme, ki so po večini turističnega značaja, prikazujejo več ali manj posrečeno naše lepe kraje (najbolj pogosto Dalmacijo) in narodne običaje. Domačih filmov je bilo lani produciranih 50 v skupni dolžini 11 tisoč 113 m. Na prvem mestu po produkciji je bilo podjetje »Jugoslovenski prosvetni film« v Beogradu. Izdelalo je 11 filmov (kulturnih) v skupni dolžini 2658 m. V Ljubljani je bil lani izdelan le en film in še ta ni bil daljši kakor 380 m. Skupno je lani izdelovalo v naši državi domače filme 12 podjetij, odnosno ustanov. Zabavni film je bil izdelan samo eden a je v dolžini 400 m (Zora film, Zagreb) Reklamnih filmov je bilo izdelanih 17.

Največ filmov uvažamo iz Zedinjenih držav. Lani nam jih je dobavljalo 21 ameriških podjetij. Skupno smo jih iz Amerike uvozili 467 v dolžini 404.955 m. Po skupni dolžini uvoženih filmov je bila lani na drugem mestu Francija 147.190 m. Iz Nemčije smo uvozili 139 filmov, iz Francije pa 99, vendar je skupna dolžina nemških filmov znašala le 124.457 m. Že na četrtem mestu so bili češki filmi; uvozili smo jih 12 v skupni dolžini 22.744 m. Angleških filmov smo uvozili 24, vendar je bila njihova skupna dolžina manjša kakor čeških (22.612 m). Italijanskih filmov je bilo uvoženih samo 10 v skupni dolžini 17.440 m. Skoraj nič manj ni bilo uvoženih madžarskih filmov, ki jih pa v Ljubljani nismo videli, 13 v skupni dolžini 14.616 m. Lani smo videli tudi 4 poljske filme, ki so pa prišli k nam šele ob zasedbi Poljske (dolžina 10.212 m). Kot kuriozum naj omenimo edini švedski zabavni film (1650 m).

Med ameriškimi podjetji nas je lani najbolj zalagala tvrdka »Fox film« New York, saj nam je poslala 153 filmov v dolžini 107.436 m. Na drugem mestu je bilo podjetje Metro G Mayer, New York s 122 filmi v dolžini 96.812 m. Iz Nemčije je bilo uvoženih največ Ufinih filmov, in sicer 92 v dolžini 54.757 m. Iz Češke nam je dobavljalo filme 6 podjetij Podjetje A. B. Praha, Barandov, je poslalo 4 filme. Filme je pri nas uvažalo 26 podjetij. Eno izmed njih je tudi v Ljubljani. V Zagrebu je 14 podjetij, v Beogradu pa 10, ki uvažajo filme.

Lani je bilo v naši državi 432 kinematografov, in sicer 397 zvočnih in 35 nemih. Vsi kinemat imajo 130.326 sedežev. Največ kinematografov izmed naših mest je imel Beograd, 21 s 13.453 sedeži, medtem ko jih je imel Zagreb 18 z 10.565 sedeži in Ljubljana 8 (3981 sedežev). V dravski banovini je skupno 63 kinematografov, samih zvočnih, ki imajo 17.472 sedežev. Na prvem mestu je dunavska banovina s 121 kinematografi (114 zvočnih) in 36.323 sedeži, na drugem savska z 80 kinematografi in 29.194 sedeži, na tretjem dravska, na zadnjem pa zetska z 12 kinematografi in 3060 sedeži. K skupnemu številu kinematografov je treba prišteti še 27 potujočih kinematografov (nemih). Pri statistiki kinematografov je treba upoštevati, da niso vsi odprti vsak dan. Vsak dan igra le 112 kinematografov, 135 dvakrat na teden, 50 po enkrat na teden, 53 po štirikrat na teden, 40 po trikrat, 9 po petkrat in 6 po šestkrat na teden.

Lani so tuja podjetja snemala pri nas 6 filmov, med njimi 3 berlinska, eno dunajsko in eno breslavsko. Ameriško podjetje Lowrence Thaw, New York, je snemalo kulturni film, predvsem narodne običaje. Film so nameravali prikazovati na svetovni razstavi v New Yorku. Tudi berlinsko podjetje Dr. A. Kupers je snemalo kulturni film, narodne običaje v Dalmaciji, Južni Srbiji in Bosni. Druga podjetja so snemala zunanje prizore za zabavne filme.

Manifestacija sokolske Ljubljane

Uspel nastop Ljubljanskega Sokola pred 3000 gledalci
Pomemben govor generala br. Kukavičića

Ljubljana, 27. maja

Sezono letošnjih javnih nastopov je otvoril včeraj popoldne Ljubljanski Sokol na svojem krasnem telovadišču, kjer se je zbrala množica 3000 gledalcev. Poseben poudarek letošnjemu nastopu je dala velika udeležba vojaštva ljubljanske garnizije, ki je obkrožala telovadišče. S svojo navzočnostjo so izkazali priznanje sokolskemu delu zastopnik divizijonarja stari sokolski borec brigadni general br. Kukavičić, zastopnik bana svetnik dr. Orel, podžupan dr. Ravnihar, zastopniki župe in skoro vseh ljubljanskih in okoliških sokolskih društev.

Ob 16. je godba 40. pešpolka zaigrala sokolsko koračnico in na telovadišče so prikorakali z veliko državno trobojnico in praporom telovadni oddelki (404) s svojimi vodniki, da izkažejo čast našemu državnemu simbolu. Med sviranjem državne himne se je dvignila na jambor državna zastava, ki ji je vsa množica izkazala stoje čast. Po počastitvi državne zastave je stopil pred mikrofon starosta br. Janko Jazbec in pozdravil vse brate in sestre in občinstvo, posebno pa zastopnika naše junaške vojske generala br. Kukavičića, ki je s tem pokazala priznanje sokolskemu delu. Svoj govor je zaključil s pozdravom starešini Nj. Vel. kralju Petru II., ki mu je vsa množica priredila viharne ovacije.

Po govoru br. staroste je stopil pred urejene oddelke zastopnik divizionarja generala br. Kukavičić, ki se je zahvalil za pozdrav, nato pa v daljšem govoru poudaril pomen sokolske misli za naš narod in slovanstvo. Posebno je poudarjal tesne zveze med vojsko in sokolstvom, saj računa naša vojska na sokolstvo, ko bo prišel čas braniti kralja in svobodo naše zemlje. Vojska in sokolstvo korakata ramo ob rami, kar se bo najlepše manifestiralo na drugoletnem vsesokolskem zletu v Beogradu, ko bo naš vrhovni starešina in prvi Sokol Nj. Vel. kralj Peter II. prevzel krmilo države v svoje roke. Br. general je ponovno izrazil svoje veselje, da more kot predstavnik vojske pozdraviti naše Sokole in prisostvovati sokolski reviji. Z vzklikom vdanosti in zvestobe mlademu kralju Petru II. je zaključil svoj govor, nakar so se ponovile viharne ovacije kralju in naši junaški vojski. Br. general se je nato prisrčno poslovil od staroste br. Jazbeca in načelnika br. dr. Pustiška ter zavzel svoje mesto v častni loži.

Nato se je razvil pester in bogat spored, ki je obsegal 10 izbranih točk. Prva je prikorakala na telovadišče živahno pozdravljena ženska deca (72), ki je župne proste vaje opravila izredno skladno in strumno. Za njo je prav tako skoro brezhibno izvedlo župne proste vaje 68 dečkov, ki so zbudili med gledalci živahno odobravanje. Po dečkih je 67 stasitih naraščajnic graciozno opravilo proste vaje v vzornem kritju in ravnanju. Proste vaje bodo na drugoletnem vsesokolskem zletu v Beogradu dosegle velik uspeh. Pri orodni telovadbi so nastopile vrste članov in članic na vseh glavnih orodjih in pokazale, da razpolaga društvo z izvrstnimi orodnimi telovadci. Žal, da niso nastopili naši mednarodniki, ki so bili službeno zadržani. Izvrsten je bil nastop 72 naraščajnikov z beograjskimi prostimi vajami, ki se odlikujejo po pestrosti gibov in prehodov. Posebno učinkovit je zaključek vaj z recitacijo in skupnim petjem »S sokolskom snagom svom za kraja, za narod, za mili dom«. Občinstvo je nagradilo vrle naraščajnike z dolgotrajnim odobravanjem. Po naraščaju je prikorakalo na telovadišče 81 članov, med njimi več bratov nad 60 let, ki so beograjske zletne proste vaje izvajali prav dobro. Tudi te vaje, sestava načelnika saveza SKJ br. Kovača, so izredno lepe in bodo dosegle velik uspeh. Zaključek vaj se konča s petjem drugega dela državne himne.

Krasno so nato uspele proste vaje članic (46) za beograjski zlet, nakar je zavladalo na telovadišču živahno vrvenje in razpoloženje pri nastopu mladinskih oddelkov z igrami in vajami na orodju. Nekatere naraščajske vrste so pokazale presenetljive uspehe. Višek in krona telovadnega nastopa pa sta bili prenovljeni dr. Murnikovi telovadni skladbi za članstvo in naraščaj. Naš mojster dr. Murnik je zopet pokazal, da nima vrstnika za sestave takih telovadnih kompozicij, kakor sta Chopinova »Polonaise« in Bizetov koračnica iz opere »Carmen«. Telovadni ples na Chopinovo »Polonaise« je izvajalo odlično 32 članov in 8 članic, telovadni ples na Bizetovo koračnico »Carmen« pa 54 naraščajnikov. Izvedba eksaktna in odlična.

Za zaključek so naraščajniki izvajali brezhibno še Gregorkovo skladbo »Le naprej brez miru.« Ovacije se kar niso hotele poleči.

Lepo uspeli telovadni nastop je bil zaključen s snetjem državne zastave med petjem sokolske »Hej Slovani«, ki jo je pela vsa množica. Vsi telovadni oddelki so nato defilirali pred generalom br. Kukavičićem in med petjem »Le naprej . . .« zapustili telovadišče. Telovadni nastop Ljubljanskega Sokola je odlično uspel in izrekamo vaditeljskemu zboru tudi mi iskrene čestitke!

—at.

Iz Celja

c— Polkovna slava. V torek 28. t. m. bo slavil 39. pešpolk v Celju svojo slavo v spomin na zmagovite boje celjskega polka v ofenzivi na Koroškem leta 1919. Ob 8. zjutraj se bodo koroški borci v opatijski cerkvi udeležili maše za padle in umrle koroške borce. Po maši bo spominska svečanost pred spomenikom padlih koroških borcev na dvorišču vojašnice kralja Petra. Ob 10. se bo pričela na Dečkovem trgu svečanost slave, nato pa bo defile celjske garnizije. Vabljeno je vse narodno zavedno prebivalstvo Celja in okolice.

—c Ljubljanska opera bo uprizorila v počastitev slave 39. pp. v torek 28. t. m. ob 20. v celjskem gledališču Foersterjevo narodno opero »Gorenjski slavček«. Predstava je izven abonmaja. Nabavite si vstopnice takoj v predprodaji v Slomškovi knjigarni!

—c Nastop celjskih šolarjev v ljubljanskem radiu. V pokrajinski šolski oddaji ljubljanskega radia bodo v torek 28. t. m. ob 11. dopoldne nastopili učenci in učenke I. deške in dekliške narodne šole v Celju. Mladinski zbor bo pel pod vodstvom skladatelja g. Cirila Preglja njegove skladbe, v odmorih pa bodo dialogi učencev in učenk »O Celju nekoč in danes«. Dialoge sta napisala učiteljica ga Pečnikova in učitelj g. Fran Roš v Celju.

—c V celjski bolnici sta umrla v petek 40-letni Jakob Štamol, natakar brez posla in stalnega bivališča, in štirileta dninarjeva hčerka Stanislava Cerarjeva iz Zamaliča pri Laškem, v Gaberju pri Celju pa je umrla 79-letna zasebnica Urša Ratajčeva.

—c Divjaški sin. Na Rečici pri Šmartnem ob Paki je posestnikov sin Ivan Pustoslemšek v vinjenosti zabodel svojo 65-letno mater Alojzijo Pustoslemškovo z nožem v trebuh. Težko poškodovano starko so oddali v celjsko bolnico.

—c Dve nesreči. Te dni je padel pri delu kamen na 30-letnega rudarja Jakoba Vidica iz Zagrada pri Celju in mu zlomil levo nogo v gležnju. V Zagradu je padla 14-letna kočarjeva hčerka Berta Gučkova s kozolca in si zlomila levo roko v zapestju. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

—c Maribor : Olimp 3:0 (1:0). V finalni prvenstveni tekmi s SK Olimpom je ISSK Maribor v nedeljo popoldne na Olimpovem igrišču zasluženo zmagal. Gostje so v tehničnem pogledu znatno prekašali domačine. Njihov napad pa je bil premalo odločen, dočim sta se ožja obramba in krilska vrsta dobro uveljavljali. Olimp je igral požrtvovalno, imel pa je smolo, da je bilo njegovo desno krilo sredi prvega polčasa poškodovano in je moralo oditi z igrišča, tako da je igral Olimp do konca le z 10 igralci. V obeh moštvih je bilo nekaj rezerv. Igra je postala že takoj v začetku živahna. Akcije so se neprestano menjavale, toda žoga ni našla poti v mrežo, ker sta obe obrambi dobro čistili. V 36. minuti je izvedel Maribor lepo akcijo in Vodeb je iz neposredne bližine potresel Olimpovo mrežo. Maribor je prešel po tem uspehu v lahno premoč, rezultat pa je odstal do odmora neizpremenjen. V 4. minuti drugega polčasa je diktiral sodnik enajstmetrovko proti Olimpu in Kurt je povišal na 2:0. Mariborčani so postali polagoma gospodarji položaja, ki ga pa zaradi dobre Olimpove obrambe dolgo niso mogli izkoristiti. V 35. minuti je Selinšek po hitrem prodoru povišal iz neposredne bližine na 3:0. Po tem uspehu so prešli gostje v absolutno premoč. Olimp pa se je umaknil v defenzivo. Igra je postala nezanimiva in rezultat se ni več izpremenil. Sodil je g. Mrdjen iz Ljubljane točno in objektivno. V predtekmi je kombinirano moštvo SK Jugoslavije premagalo kombinirano enajstorico SK Olimpa s 5:3 (1:3).

Atletski miting v Celju

Celje, 26. maja

Atletska sekcija SK Celja je priredila danes na Glaziji velik atletski miting za seniorje in juniorje. Startalo je nad 60 atletov. Posebno številni so bili člani ljubljanske Ilirije in SK Celja, poleg njih pa so nastopili tudi člani Železničarja in Maratona iz Maribora ter Primorja in Planine iz Ljubljane. Doseženi so bili dobri in tudi prav dobri rezultati. Organizacija je bila glede na veliko število tekmovalcev prav dobra. Zanimivim borbam je prisostvovali lepo število gledalcev.

Rezultati so naslednji:

Tek na 100 m: Juniorji (11 tekmovalcev): I. predtek: 1. Kolenc (I) 12.2; 2. Leban (Ž) 13; 3. Urbančič (Pl) 13.4. II. predtek: 1. Hrovatin (Ž) 12.1; 2. Bačnik (Ž) 12.8; 3. Vilhem (I) 13. Finale: Juniorji: 1. Kolenc (I) 12.4; 2. Hanza (C) 12.6; 3. Hrovatin (Ž) 12.7;, 4. Bačnik (Ž). Seniorji: 1. Čičar (I) 11.8; 2. Vilar (I) 12.2; 3. Kora (M) 12.5; 4. Sodnik (I).

Tek na 1.500 m: Seniorji: 1. J. Glonar (I) 4.24.2; 2. Žerga (C) 4.38.2; 3. Karlin (Ž) 5.02. Juniorji: 1. Megušar (I) 4.32.8; 2. Kos (C) 4.40; 3. Habjanič (M) 4.46.2.

Tek na 800 m: 1. in 2. Glonar (I) in Mirko (Ž) 2.08.9; 3. Podlipec (I) 2.15.

Met krogle: Seniorji (6 tekmovalcev): 1. Jeglič (Pl) 12.46; 2. Lužnik (M) 12.30; 3. Gregorovič (Ž) 11.82; 4. Mavsar (Pl) 10.72. Juniorji (14 tekmovalcev): 1. Vehar (I) 13.52; 2. Brane (I) 13.26; 3. Stojan (Ž) 13.23; 4. Kopač (C) 13.21; 5. Bačnik (Ž) 13.06.

Met kladiva (5 tekmovalcev): 1. inž. Stepišnik (I) 51.71, **nov jugoslovenski rekord!**; 2. Gujznik (Ž) 41.15; 3. Jeglič (Pl) 38.44; 4. Kodre (C) 33.70; 5. Smerdel (M) 31.46.

Tek na 5.000 m (5 tekmovalcev): 1. Franc Reberšek (C) 17.17.6; 2. Klempfer (M) 17.21.6; 3. Perc (Pr) 17.50.

Skok v višino: Seniorji (7. tekmovalcev): 1. Gregorovič (Ž) 170; 2. dr. Časny (Pl) 170; 3. Lužnik (M) 170. Juniorji (8 tekmovalcev): 1. Brane (I) 175; 2. Dušan (I) 165; 3. Mencinger (I) 160.

Tek na 1000 m: Juniorji B (6 tekmovalcev): 1. Žele (Pl) 2.59.4; 2. Bogdan (C) 3.13.8; 3. Fili (C) 3.17.9.

Skok v daljino: Juniorji (12 tekmovalcev): 1. Leban (Ž) 6.08; 2. Bačnik (Ž) 6.03; 3. Franček (Ž) 5.97.

Štafeta 4×100 m: 1. Ilirija I (Čičar, Kolenc, Vilar, Sodnik) 47.1; 2. Železničar 49.23; 3. Celje 50.2; 4. Ilirija II 51.4.

Met kopja (9 tekmovalcev): 1. Mavsar (Pl) 53.70; 2. Gregorovič (Ž) 44.45; 3. Sodnik (I) 43.80.

Met diska: Seniorji: 1. Lužnik (M) 37.67; 2. Jeglič (Pl) 36.79; 3. Mavsar (Pl) 33.70. Juniorji: 1. Urbančič (Pl) 37.29; 2. Stojan (Ž) 35.12; 3. Vehar (I) 34.75.

DRAMATIČEN PRIZOR

— Kako vam je bila všeč snoči nova drama?

— Zelo. Končana je bila z izredno dramatičnim prizorom, ko so avtorja vrgli iz gledališča.

Opozorilo zasebnim nameščencem

Po predpisih uredbe o poslovnih knjižicah delavcev in zasebnih nameščencev ne sme delodajalec nikogar sprejeti v službo brez predpisane poslovne knjižice. Za zasebne nameščence obstojajo posebne legitimacije, ki pa so jih občine izdajale le proti predložitvi odloka o pokojninskem zavarovanju. Zaradi tega so imeli nameščenci, ki so prvič nastopili službo, dvojne izdatke, ker so si morali najprej nabaviti delavsko knjižico, katero so kasneje, ko so že imeli odlok o pokojninskem zavarovanju v rokah, lahko zamenjali za nameščensko legitimacijo.

Ker se je pokazala potreba, da se omogoči nabava nameščenske legitimacije še pred nastopom službe na podlagi šolskih spričeval in drugih dokazil, je ministrstvo za socialno politiko odredilo:

Do legitimacije privatnega nameščenca, ki v vsem nadomešča poslovno knjižico, imajo pravico:

a) osebe, ki so zaposlene in predlože poleg ostalih dokumentov odlok o pokojninskem zavarovanju enega izmed pokojninskih zavodov v državi;

b) osebe, ki so nezaposlene in zaradi tega ne morejo predložiti odloka o pokojninskem zavarovanju, ki pa morejo dokazati, da drugače izpolnjujejo pogoje za obvezno pokojninsko zavarovanje v smislu zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev;

c) osebe, ki so zaposlene ali nezaposlene, a so dovršile 35 leto starosti ali ki kot upokojenci ne morejo biti sprejeti v pokojninsko zavarovanje ako sicer izpolnjujejo pogoje po §§ 1 in 2 zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev;

d) osebe, ki imajo svoje pokojninsko zavarovanje pri poslodavcu v smislu tč. 6 ali 7 § 3 zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev, ako te dokažejo in predlože rešitev ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje odnosno banske oblasti banovine Hrvatske da so izvzete iz obveznega zavarovanja pri Pokojninskem zavodu, v kolikor niso izvzete po sili zakona (tč. 6 § 3 zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev), ako sicer izpolnjujejo pogoje iz § 1 in 2 zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev in predhodne točke c.

Draginjske doklade za rudarske staroupokojence

Rudarsko glavarstvo je za 8. maja sklicalo posebno anketo, ki je razpravljala o ukrepih za zboljšanje položaja rudarskih in plavžarskih staroupokojencev. Približno 1500 staroupokojencev, vdov in sirot prejema kljub porastu draginje na mesec le po 12 do največ 272.50 din, poslednje pa le v redkih primerih. Za zboljšanje položaja rudarskih stroupokojencev je glavna bratovska skladnica votirala din 250.000 banska uprava pa bo prispevala v proračunskem letu 1940-41 200.000 din. Na podlagi tega bo vsem prizadetim v najkrajšem času izplačana 20% doklada za nazaj od 1. jan. 1940 dalje.

Za izplačilo 50% doklade manjka še din, ki naj bi jih prispevala prizadeta industrija z enkratnim prispevkom.

Nove cene kruha

Banska uprava v Ljubljani je določila na podlagi uredbe o kontroli cen naslednje najvišje cene kruha:

1. a) za 1 kg belega kruha iz pšenične moke št. 0 ali Ogg do 5.40 din,
   b) za 1 kg polbelega kruha iz moke št. 4 do 5 din,
   c) za 1 kg črnega kruha iz moke št. 5 in 6 do 4.50 din.
2. Prekrški te odločbe se kaznujejo po po čl. 8 uredbe o kontroli cen.
3. Z objavo te odločbe so izgubile veljavo vse nasprotne odobritve cen kruha.

Radioprogram

Torek, 28. maja

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Plošče. — 11: Solska ura: Pokrajinska oddaja: Celje nekoč in sedaj. Izvajajo učenci (ke) I. deške in dekliške ljudske šole iz Celja. Vodi g. Fran Roš, pevske točke dirigira skladatelj g. Ciril Pregelj. — 12: Bolgarske resne in vesele (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 18: Nastop učencev orglarske šole. — 18.40: Vrhunec sreče: ljubezen (Fr. Terseglav). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Osebnost Novice Cerovića, junaka iz Mažuranićevega »Smail Age« (Novica Šaulić Bgd). — 19.40: Objave. — 19.50: Gospodarski pregled (Drago Potočnik). — 20: Novi glasovi. Nastopajo: Franja Senegačnik (petje), Marija Tiran (petje), Jelenc Olga (klavir) — vsi gojenci drž. konservatorija v Ljubljani. — 21.15: Koncert radijskega orkestra. Spomini na Adamiča. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Orglice in harmonika (Fr. Petan in A. Stanko).

Sreda, 29. maja

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Plošče. — 12: Nekaj lažje komorne glasbe (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koračnice slavnih skladateljev (plošče). — 14: Poročila. — 18: Mladinska ura: a) O potresih (prof. C. Šlebinger), b) Kaj pravita znanost in tehnika (prof. M. Adlešič). — 18.40: Delavec in narod (g. Rudolf Smersu). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Predavanje inspekcije nar. obrambe. — 19.40: Objave. — 19.50: Rastline roparice (dr. Maks Vraber). — 20: Akademski godalski kvintet — 20.45: Pesmice iz zvočnih filmov. — 21.15: Solistični koncert: Violoncello (gdč. Karola Jeraj) s spremljevanjem klavirja (prof. P. Šivic). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Slovenske narodne s spremljevanjem harmonike, poje gdč. Poldka Zupanova, spremlja g. A. Stanko.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

za din 295.—
E. ZAKRAJŠEK
tapetništvo
Ljubljana, Miklošičeva 34

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14

Oglašuj male oglase v Slovenski Narod ker so najcenejši!

UGODEN NAKUP
Veliko izbiro letnih damskih čevljev po zelo nizkih cenah Vam nudi trgovina
»EDO« ČEVLJI
Vošnjakova 2 (Gosposvetska c. 12). 27. t.

VEČJE KOLIČINE
ŠE STOJEČEGA LESA
bukovega in mehkega v poljubnih dimenzijah nudi — »Kmečka pomoč«, Celje, na katero naj se naslovijo ponudbe. 1385

JABOLČNIKA
pristnega, proda večjo množino po ceni 180 din za hektoliter franko Ptuj — Šteger Alojz, Žabjek pri Ptuju. 1386

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 4.— din

PREMOG
KOKS · DRVA
nudi
I. POGAČNIK
BOHORIČEVA 5 — TEL. 20-59
Postrežba brezhibna!

ČEBELNA MEDICA
sorturan cvetlični med in medico dobite najceneje v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ul. 6 18/I.

SOBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

SOBA
lepa, velika, prazna, s posebnim vhodom, se odda za pisarno blizu tehnične šole. Naslov v upravi Slov. Naroda.

OPREMLJENO SOBO
lepo, zračno, z ali brez hrane, oddam takoj ali s 1. junijem gospodu ali gospodični. Medvedova cesta 5/III. levo. 1383

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

Strojepisni pouk
(za časa počitnic)
Večerni tečaji, oddelki od ½7. do 8 in od ½8. do 9. ure zvečer za začetnike in izvežbance. Tečaji od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po diktatu. **Novi tečaji se pričnó 3. junija.** Šolnina najnižja. Največja strojepisnica s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zvečer. — Christofov učni zavod, Domobranska c. 15, tel. 48-43. 1394

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

SLUŽBO DOBI,
kdor vloži 20.000 din. Sprejmem tudi kompanjona. — Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Takoj«. 1396

BLAGAJNIČARKA
z malo maturo in trgovsko šolo — zmožna pisarniškega dela in strojepisja — išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Devetnajstletna«. 1393

KUPIM

KUPIM AVTO-GUMO
malo rabljeno, velikost 5½ × 19. — Ponudbe na upravo lista pod »Takoj«. 1397

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA
KOPITARJEVA 5
IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Najboljši vodnik po radijskem svetu je
„NAŠ VAL“
sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.
Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!
UPRAVA: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5.

ZAHVALA

Za vse izraze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli pismeno in ustno ob težki izgubi naše ljubljene soproge, hčerke, svakinje in tete, gospe

Buzzolini Vide

kakor za poklonjene vence in cvetje, se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujem.

Posebno zahvalo smo dolžni našemu domačemu gospodu župniku, osobito pa se zahvaljujemo hišnemu zdravniku gospodu dr. Jamšku M. za požrtvovalno skrb in trud ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so blago pokojnico v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi na Ježici.

LJUBLJANA-STOŽICE, dne 26. maja 1940.

Žalujoči soprog HUMBERT in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

8

Roman

Markiz bi odnesel zapečateno kuverto in jo oddal na pošto v tem ali onem inozemskem velemestu.

V petih naslednjih dneh je napravilo javno mnenje prave skoke in prava presenečenja.

Valcorova afera je vedno bolj razburjala duhove.

Celo tisti, ki so prvotno kazali le malo zanimanja za to vprašanje dedščine, češ, da je brez pomena vmešavati se v te kastne zadeve in politične mreže, so bili zdaj vsi prevzeti po nekaterih romantičnih zapletljajih. In tako se je čutila stranka valcoristov povsem vrženo iz sedla, ko je neki list poročal: Ne samo da je po Marcu de Plesguenu iz Amerike poklicana važna priča med vožnjo skrivnostno izginila, temveč ni bilo mogoče najti niti pisma, ki naj bi zadalo markizu zadnji udarec in ki so ga v interesu preiskave zahtevali od Rosalezove banke v La Pazu.

Dobra volja sedanjih gospodarjev banke je bila gotovo izven vsakega dvoma. Pismo, ki je dvajset let ležalo v arhivih, jim je bilo zdaj ukradeno.

Kdo ga je ukradel?

Ljudje, ki jih je bil podkupil Renaud de Valcor.

Govorilo se je nadalje o »črni četi«, ki naj bi bila v njegovi službi. Nevidne roke naj bi bile ukradle kompromitirajoče pismo celo v tistem trenutku, ko so druge roke vrgle v morje nesrečnega Rafaela Pabra.

Domišljija množice je bila zdaj do skrajnosti razgibana. Valcorova afera je postajala velik dogodek dneva, podlistek, ki so njegovo nadaljevanje vsi nestrpno pričakovali, skrivnost, ki je hotel vsakdo imeti ključ do nje.

Antivalcoristi so triumfirali.

Usodno pismo in glavna priča sta bila odstranjena.

Mar ni bilo to najboljše priznanje? Da, bilo je kaj opraviti z nevarno četo. Kakšna strela bi jo morala zadeti, da bi jo ubila.

Navzlic pokretu v prid njihove zadeve je bila triperesna deteljica Plesguen-Escaldas-Gairlance prestrašena. Pabra, ki je nekoč videl markiza de Valcora in njemu tako čudovito podobnega moža, ni bilo več med živimi.

Pismo, ki je v njem markiz predstavljal svojega dvojnika, kakor je priznaval sam, ni moglo biti predloženo.

Kaj je torej preostajalo?

Tetoviranje.

Gilbert de Villingen se je prav v tistem trenutku pripravljal odkriti tajno tistega tetoviranja malone z gledališkim presenečenjem, ki ga je bil zasnoval kot rojen dramaturg.

To pa ni zadostovalo. Domneva sama je bila prazna. To je bila skupnost vseh znakov, ki naj bi ji odprli pot do dokazov. Javno mnenje se je nagnilo na stran Marca de Plesguenea. Toda sodno postopanje se na to ni moglo ozirati. Toda kako doseči razsodbo, če je pa bila preiskava še vedno v slepi ulici, ko so se vsi njeni temelji po vrsti sesuli v prah?

Nekega jutra so pa priobčili listi nepričakovano z debelimi črkami tole vest:

»VALCOROVA AFERA«

Nepričakovan preokret. Skrivnostno pismo vrnjeno.

Pod tem naslovom so poročali listi naslednje podrobnosti: Sodišče je dobilo po pošti usodno pismo v zapečateni kuverti in s hamburškim poštnim pečatom. Pismu je bilo priloženo pojasnilo nekega Mindela, Pabrovega tovariša na njegovi vožnji. Ta Mindel je bil nekoč že osumljen, da je vrgel starca v morje, toda zaradi pomanjkanja dokazov je bil izpuščen.

V naslednjih dneh so bili listi polni novih podrobnosti. Vse se je vrstilo v njih: zanikana avtentičnost pisma, zatrjevanje, da je bil Pabro res umorjen, preiskava Mindelovega duševnega stanja — to je gotovo po markizu de Valcoru podkupljen falot, ki ga je pa izdal najbrže zato, ker ni bil zadovoljen z nagrado, ali pa, ker ga je začela peči vest.

Bilo je jasno, da se je ta Mindel, čim je oddal v Hamburgu svoje pismo na pošto, takoj odpeljal za ciljem, ki bi ga policija le težko ugotovila. In res, tega moža niso mogli najti v Hamburgu niti med množico potnikov, ki so se odpeljali s parniki iz pristanišča na vse strani sveta. In bil je tehten vzrok, da ga niso našli.

Ti dogodki so se zdeli za stranko valcoristov neprijetni. Edini njihov razlog je bil, da pismo ni izviralo iz Rosalezove banke, da je bilo potvorjeno, da je bilo pripovedovanje o njegovi vrnitvi gola izmišljotina.

Sledeči dogodki so pokazali, da valcoristi nimajo prav.

Še preden je francosko sodišče zaprosilo banko za pojasnilo, je le-ta brzojavila, da je bil tat pisma izsleden. To je bil Pabro ,stari knjigovodja, ki se je nenadoma odpeljal v Evropo. Ugotovljeno je bilo točno, da je odnesel dragoceno pismo s seboj.

Markizovi nasprotniki so itak imeli fotografijo pisma, ki jo je bil napravil tri leta prej neki Bolivijec, po imenu Jose Escaldas.

Ta Escaldas, pozvan na zaslišanje, je formalno priznal pismo, ki ga je imel svoj čas v rokah. Njegova primerjava s fotografijo, ki jo je bil takrat preskrbel, ni dopuščala nobenega dvoma o pristnosti originala.

Ta primerjava se ni omejila samo na pisarno preiskovalnega sodnika, kjer je prišlo do te konfrontacije. Po zaslugi čudovite iznajdljivosti sedanjega tiska, ki mu ne ostane nič nevidno in nedostopno, zlasti pa ne nobena sodna tajna, je imelo občinstvo takoj pred očmi točen odtis pisma. Listi so priobčili skupaj pismo in njegov fotografski posnetek. Takoj na prvi pogled je človek lahko spoznal popolno podobnost obeh listin. To so bile zares vrstice, ki jih je pisal pred dvajsetimi leti markiz Renaud de Valcor.

Urejuje Josip Zupančič // Za „Narodno tiskarno“ Fran Jeran // Za upravo in inseratni del lista Oton Christof // Vsi v Ljubljani